

Εργαζόμαστε για τις Περιφέρειες

Η περιφερειακή πολιτική της
ΕΕ την περίοδο 2007-13

Περιεχόμενα

Πρόλογος	1
Με δυο λόγια: Μια πολιτική για τις περιφέρειες της Ευρώπης	2
Γιατί είναι σημαντική η ευρωπαϊκή περιφερειακή πολιτική	4
Πώς λειτουργεί;	6
Ποιος λαμβάνει πόσα και γιατί;	8
Προσέλκυση επενδυτών	10
Πώς φθάνει κανείς εκεί: βελτίωση της προσβασιμότητας	12
Καινοτόμες περιφέρειες	14
Πράσινο φως για την αειφόρο ανάπτυξη	16
Καλύτερη ποιότητα ζωής στις πόλεις της Ευρώπης	18
Επενδύοντας στο ανθρώπινο δυναμικό	20
Δαπανούμε με σύνεση	22
Συνεργασία χωρίς σύνορα	24
Κάνει τη διαφορά;	26
Ο έλεγχος των χρημάτων των φορολογουμένων	28
Η εξιστόρηση των πραγμάτων: το δικαίωμά σας να γνωρίζετε	30
Στην υπηρεσία σας	32
Γλωσσάριο	33

Εξώφυλλο: Χαρτογράφηση με GPS από κέντρο μηχανικής τεχνολογίας στο Nördlingen, Γερμανία.

© CEC: ΓΔ Περιφερειακή Πολιτική / Mike St Maur Sheil

Εκδότης: Ana-Paula Laissy, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής

Το περιοδικό αυτό τυπώνεται σε ανακυκλωμένο χαρτί.

Οι απόψεις που εκφράζονται στην έκδοση αυτή ανήκουν στους συντάκτες και δεν αντιπροσωπεύουν απαραίτητως τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

DHübner

Danuta Hübner

Μέλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,
υπεύθυνη για την περιφερειακή
πολιτική

Αγαπητέ αναγνώστη,

Θα ήθελα να σας προσκαλέσω να ανακαλύψετε τη νέα περιφερειακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία βασίζεται στην πολυμορφία, τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες των περιφερειών της Ευρώπης. Σήμερα, το 43 % της οικονομικής παραγωγής και το 75 % των επενδύσεων στην έρευνα και την καινοτομία είναι συγκεντρωμένα μόνο στο 14 % του ευρωπαϊκού εδάφους, στο αποκαλούμενο πεντάγωνο μεταξύ Λονδίνου, Αμβούργου, Μονάχου, Μιλάνου και Παρισίων. Οι ανισότητες ανάμεσα στις περιφέρειες της Ευρώπης μεγάλωσαν ακόμη περισσότερο με τις τελευταίες διευρύνσεις. Το πιο εύπορο κράτος μέλος, το Λουξεμβούργο, είναι επτά φορές πλουσιότερο από το φτωχότερο, τη Ρουμανία. Σε περιφερειακό επίπεδο, οι διαφορές είναι ακόμη μεγαλύτερες. Τέτοια φαινόμενα παρατηρούνται μόνο σε αναδυόμενες οικονομίες, όπως η Κίνα και η Ινδία, ενώ οι ανισότητες στο εσωτερικό των ΗΠΑ και της Ιαπωνίας είναι πολύ μικρότερες.

Η ευρωπαϊκή περιφερειακή πολιτική κάνει πράξη την αλληλεγγύη ανάμεσα στους λαούς της Ευρώπης. Η ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής με τη μείωση των αναπτυξιακών ανισοτήτων ανάμεσα στις περιφέρειες της Ευρώπης αποτελεί θεμελιώδη στόχο της ΕΕ που ορίζεται στη συνθήκη της. Οι χρηματοδοτικοί πόροι που έχουν διατεθεί για την επίτευξη αυτού του στόχου αντιπροσωπεύουν ποσοστό άνω του ενός τρίτου του προϋπολογισμού της ΕΕ την περίοδο 2007 έως 2013. Αν και οι επενδύσεις της πολιτικής για τη συνοχή συγκεντρώνονται στις φτωχότερες περιφέρειες ώστε να βοηθηθούν να καλύψουν ταχύτερα την απόσταση που τις χωρίζει από τις άλλες, έχουν και σημαντική επίπτωση στην ανταγωνιστικότητα όλων των περιφερειών και τις συνθήκες διαβίωσης των κατοίκων τους.

Η παγκοσμιοποίηση, η κλιματική αλλαγή, η γήρανση του πληθυσμού, η εξωτερική μετανάστευση ή η ανάγκη για τον αειφόρο ενεργειακό εφοδιασμό αποτελούν προκλήσεις για την ευρωπαϊκή επικράτεια που δεν λαμβάνουν υπόψη εθνικά, θεσμικά ή πολιτικά σύνορα. Η Ευρώπη πρέπει να βρει κοινές λύσεις για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων σε συνεργασία με εθνικούς, περιφερειακούς και τοπικούς φορείς. Οι προκλήσεις αυτές έχουν άμεση επίπτωση στις περιφέρειες και τις τοπικές κοινότητες και απαιτούν τη συνεργασία φορέων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και την εξεύρεση πρακτικών και ολοκληρωμένων λύσεων.

Η προστιθέμενη αξία αυτής της πολιτικής εκτείνεται πέρα από τα όρια της ανάπτυξης και της απασχόλησης. Η πολιτική συνοχής λειτουργεί ως μοχλός και διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τις άλλες κοινοτικές πολιτικές, σε τομείς όπως οι κρατικές ενισχύσεις, το περιβάλλον, οι μεταφορές, η στήριξη της καινοτομίας ή της κοινωνίας της πληροφορίας. Τελευταίο αλλά εξίσου σημαντικό είναι το ότι βελτιώνει και εκσυγχρονίζει τις δημόσιες διοικήσεις για να υπάρξει μεγαλύτερη διαφάνεια και χρηστή διακυβέρνηση.

Δεν αρκεί όμως μόνο η καταγραφή των αναγκών και των προκλήσεων που αντιμετωπίζει η Ευρώπη. Η ευρωπαϊκή περιφερειακή πολιτική έχει τη δυνατότητα να μετατρέπει τις κοινές προκλήσεις σε ευκαιρίες. Αυτό καταδεικνύεται με τα δεκάδες χιλιάδες έργα που έχουν υλοποιηθεί από κοινού η ΕΕ, τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες. Τα έργα αυτά συμβαίνουν δίπλα μας. Ελπίζω ότι αυτό το φυλλάδιο θα σας βοηθήσει να διαπιστώσετε ότι η Ευρώπη εργάζεται.

Με δυο λόγια: Μια πολιτική για τις περιφέρειες της Ευρώπης

Περισσότερη ανάπτυξη και απασχόληση για όλες τις περιφέρειες και τις πόλεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης — Το μήνυμα αυτό αποτελεί τον πυρήνα της πολιτικής για τη συνοχή και των μέσων της την περίοδο 2007 έως 2013.

Η μεγαλύτερη επένδυση που έχει ποτέ πραγματοποιηθεί στην ΕΕ μέσω της πολιτικής για τη συνοχή θα ανέλθει σε 347,4 δισ. ευρώ κατά την τρέχουσα επταετή περίοδο, στηρίζοντας την περιφερειακή ανάπτυξη και ενθαρρύνοντας τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Εκτιμάται ότι τα μέσα της συνοχής θα εκτινάξουν το ρυθμό ανάπτυξης στα νέα κράτη μέλη κατά 6 % κατά μέσο όρο και θα δημιουργήσουν 2 εκατομμύρια νέες θέσεις εργασίας.

Το 82 % των συνολικών κεφαλαίων θα συγκεντρωθεί στις περιφέρειες της Σύγκλισης στις οποίες κατοικεί το 35 % του πληθυσμού της Ένωσης. Στις υπόλοιπες περιφέρειες διατίθεται ποσό περίπου 55 δισ. ευρώ στο πλαίσιο του στόχου Περιφερειακή Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση. Ένα πρόσθετο ποσό 8,7 δισ. ευρώ διατίθεται για τη διασυνοριακή, διακρατική και διαπεριφερειακή συνεργασία βάσει του στόχου Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία.

Οι τρεις στόχοι χρηματοδοτούνται από τρία Ταμεία, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ).

Το ΕΤΠΑ θα χρηματοδοτήσει προγράμματα για την περιφερειακή ανάπτυξη, την οικονομική

αλλαγή, την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και την εδαφική συνεργασία σε ολόκληρη την ΕΕ, ενώ το Ταμείο Συνοχής θα εστιάσει τις χρηματοδοτήσεις του στις υποδομές μεταφορών και περιβάλλοντος καθώς και στην ενεργειακή απόδοση και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στα κράτη μέλη με Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα (ΑΕΕ) κατώτερο του 90 % του μέσου όρου της ΕΕ.

Στο πλαίσιο του στόχου της Σύγκλισης, οι δράσεις του ΕΤΠΑ θα επικεντρωθούν στην ενίσχυση των υποδομών, της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας, της έρευνας, της καινοτομίας και της αειφόρου περιφερειακής ανάπτυξης. Στο πλαίσιο του στόχου της ανταγωνιστικότητας, το ΕΤΠΑ θα εστιάσει την παρέμβασή του σε τρεις προτεραιότητες: καινοτομία και οικονομία της γνώσης, περιβάλλον και πρόληψη κινδύνου και πρόσβαση στις μεταφορές και τις τηλεπικοινωνίες — εκτός των αστικών κέντρων.

Σε όλη την ΕΕ, στο πλαίσιο τόσο του στόχου της Σύγκλισης όσο και του στόχου της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας και ανάπτυξης, το ΕΚΤ θα στηρίζει την πρόβλεψη και τη διαχείριση της οικονομικής και κοινωνικής αλλαγής. Τέσσερις είναι οι βασικοί τομείς δράσης: αύξηση της ικανότητας προσαρμογής των εργαζομένων και των επιχειρήσεων· μεγαλύτερη πρόσβαση στην απασχόληση και συμμετοχή στην αγορά εργασίας· ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης μέσω της καταπολέμησης των διακρίσεων και διευκόλυνση της

πρόσβασης στην αγορά εργασίας ατόμων με αναπηρίες· προώθηση της μεταρρύθμισης στην απασχόληση και κοινωνική ένταξη.

Βάσει του στόχου της Σύγκλισης, το ΕΚΤ θα χρηματοδοτεί επίσης ενέργειες για τη βελτίωση της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης και θα συμβάλει στην ανάπτυξη της θεσμικής ικανότητας και αποτελεσματικότητας των δημόσιων διοικήσεων.

Σε όλα τα προγράμματα της πολιτικής για τη συνοχή οι βασικοί τομείς επενδύσεων¹ και τα σχετικά ποσοστά χρηματοδότησης είναι τα ακόλουθα:

n Γνώση και καινοτομία: σχεδόν 83 δισ. € (24 %) θα δαπανηθούν σε κέντρα και υποδομές έρευνας, για τη μεταφορά τεχνολογίας και την καινοτομία στις επιχειρήσεις και για την ανάπτυξη και διάδοση των τεχνολογιών της πληροφορίας και επικοινωνίας.

n Μεταφορές: έχει διατεθεί ποσό περίπου 76 δισ. € (22 %) για τη βελτίωση της προσβασιμότητας των περιφερειών, τη στήριξη των Διευρωπαϊκών Δικτύων και επενδύσεις σε φιλικές προς το περιβάλλον υποδομές μεταφορών, ιδίως σε αστικές περιοχές.

n Προστασία του περιβάλλοντος και πρόληψη κινδύνων: επενδύσεις περίπου 51 δισ. € (19 %) θα διατεθούν για τη χρηματο-

δότηση υποδομών επεξεργασίας λυμάτων και αποβλήτων, την απολύμανση εδαφών ώστε να είναι κατάλληλα για νέα οικονομική χρήση και την προστασία από τους περιβαλλοντικούς κινδύνους.

n Ανθρώπινοι πόροι: ποσό 76 δισ. € (22 %) θα δαπανηθεί για την εκπαίδευση, την επαγγελματική κατάρτιση, την απασχόληση και προγράμματα κοινωνικής ένταξης που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ.

Άλλες παρεμβάσεις αφορούν την προώθηση της επιχειρηματικότητας, τα ενεργειακά δίκτυα και την ενεργειακή απόδοση, την αστική και αγροτική ανάπτυξη, τον τουρισμό, τον πολιτισμό και την ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας των δημόσιων διοικήσεων.

Οι μηχανισμοί χρηματοδότησης έχουν ως νομική βάση τους κανονισμούς της ΕΕ. Τα χρηματοδοτικά μέσα συγχρηματοδοτούν εθνικά, περιφερειακά και διασυνοριακά προγράμματα η διαχείριση των οποίων ασκείται από τις εθνικές και περιφερειακές αρχές. Η Επιτροπή και οι εθνικές και περιφερειακές αρχές ασκούν από κοινού τον έλεγχο, την προβολή και την αξιολόγηση των προγραμμάτων.

Συνοπτικές περιγραφές των 324 προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται κατά την περίοδο 2007-13 διατίθενται στο δικτυακό τόπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής: http://ec.europa.eu/regional_policy

¹ Παρακαλούμε να λάβετε υπόψη ότι τα αριθμητικά στοιχεία για τις επενδύσεις μέσω της πολιτικής συνοχής βασίζονται στα στοιχεία που έδωσαν τα κράτη μέλη το φθινόπωρο του 2007. Αντιπροσωπεύουν τις προγραμματισθείσες δαπάνες και είναι πιθανό να μεταβληθούν κατά το διάστημα μέχρι το 2013.

Το νέο αεροδρόμιο της Σόφιας, Βουλγαρία

Βουλγαρία

Διατεθέντα κεφάλαια 2007-13

Σύνολο: 6,9 δισ. €

Σύγκλιση: 6,7 δισ. €

Ευρωπαϊκή Εδαφική

Συνεργασία: 179 εκατ. €

Τομείς επικέντρωσης των προγραμμάτων

Βελτίωση των υποδομών και του ανθρώπινου κεφαλαίου και αύξηση της απασχόλησης: ενίσχυση της επιχειρηματικότητας σε ένα ευνοϊκό περιβάλλον για τις επιχειρήσεις και στο πλαίσιο χρηστής διακυβέρνησης: στήριξη της ισόρροπης εδαφικής ανάπτυξης

Στόχοι

Αύξηση του πραγματικού ρυθμού αύξησης του ΑΕγχΠ κατά 0,27 %

Δημιουργία περίπου

36 700 θέσεων απασχόλησης

Γιατί είναι σημαντική η ευρωπαϊκή περιφερειακή πολιτική;

Το 43 % του οικονομικού προϊόντος της Ευρωπαϊκής Ένωσης παράγεται μόλις στο 14 % του εδάφους της — στο γεωγραφικό πεντάγωνο που σχηματίζεται μεταξύ Λονδίνου, Αμβούργου, Μονάχου, Μιλάνου και Παρισίων — στο οποίο κατοικεί το ένα τρίτο περίπου του πληθυσμού της.

Οι οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες στην Ευρώπη είναι μεγάλες και έχουν αυξηθεί σημαντικά με τις πρόσφατες διευρύνσεις. Το Λουξεμβούργο, το πιο εύπορο κράτος μέλος σε όρους κατά κεφαλήν εισοδήματος, είναι πλέον επτά φορές πλουσιότερο από το φτωχότερο κράτος, τη Ρουμανία.

Στο περιφερειακό επίπεδο, οι διαφορές είναι ακόμη μεγαλύτερες: η πλουσιότερη περιφέρεια είναι η περιοχή του Λονδίνου με 290 % του κατά κεφαλήν μέσου ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕγχΠ) της ΕΕ-27, ενώ η φτωχότερη περιφέρεια είναι η Βορειοανατολική της Ρουμανίας με 23 % του μέσου όρου της ΕΕ. Αν και το ΑΕγχΠ δεν συνιστά μια απολύτως ακριβή αντανάκλαση του βιοτικού επιπέδου, εφόσον δεν αποτελεί παράγοντα του σχετικού κόστους ζωής, αποτελεί ένδειξη των υφιστάμενων διαφορών.

Αυτό θυμίζει πρότυπα που παρατηρούνται στην Κίνα και την Ινδία: και στις δύο αυτές χώρες, η περιφέρεια με το υψη-

λότερο κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ είναι επτά φορές πλουσιότερη από τη λιγότερο ανεπτυγμένη περιφέρεια. Στις ΗΠΑ, η διαφορά αυτή είναι μόνο δυόμισι φορές και στην Ιαπωνία μόλις διπλάσια.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, που είναι κάτι περισσότερο από μια κοινή αγορά, βασίζεται σε κοινές αξίες και πολιτικές που τις έχουν υιοθετήσει τα κράτη μέλη της προς όφελος των λαών τους. Η περιφερειακή πολιτική της ΕΕ υλοποιεί στην πράξη την αλληλεγγύη ανάμεσα στους λαούς της Ευρώπης, ενώ παράλληλα ενισχύει την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας της ΕΕ συνολικά. Συμβάλλει στην επίτευξη ενός από τους θεμελιώδεις στόχους που έχουν καθοριστεί στη συνθήκη ΕΚ: της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, μέσω της μείωσης των ανισοτήτων ανάμεσα στις περιφέρειες και της δικαιότερης κατανομής των πλεονεκτημάτων της κοινής αγοράς σε όλη την επικράτεια της ΕΕ.

Ποσοστό άνω του ενός τρίτου του προϋπολογισμού της ΕΕ διατίθεται σήμερα στα χρηματοδοτικά μέσα της πολιτικής της ΕΕ για τη συνοχή: στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο. Τα μέσα αυτά αντιπροσωπεύουν από κοινού συνολική επένδυση 347,4 δισ. ευρώ κατά την περίοδο από το 2007 έως το 2013, εκ των οποίων

Νέο οδικό δίκτυο στην Εσθονία: ο αυτοκινητόδρομος Via Baltica

το 82 % θα επενδυθεί στις φτωχότερες περιφέρειες της ΕΕ. Η προστιθέμενη αξία της πολιτικής της ΕΕ για τη συνοχή είναι σημαντική:

- n Η πολιτική συνοχής στηρίζει τις πολύ απαραίτητες επενδύσεις στις υποδομές, στους ανθρώπινους πόρους και στον εκσυγχρονισμό και τη διαφοροποίηση των περιφερειακών οικονομιών και συμβάλλει στη μεγαλύτερη ανάπτυξη και απασχόληση στα φτωχότερα κράτη μέλη και τις περιφέρειες.
- n Τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες που επωφελούνται από αυτές τις επενδύσεις επιτυγχάνουν επιδόσεις ανώτερες του μέσου όρου στους τομείς της ανάπτυξης και της απασχόλησης και εξοπλίζονται καλύτερα για να συμβαδίσουν ταχύτερα με το επίπεδο της ΕΕ απ' ό,τι θα μπορούσαν να επιτύχουν χωρίς τα μέσα της πολιτικής για τη συνοχή.
- n Η πολιτική συνοχής λειτουργεί ως μοχλός και διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τις άλλες πολιτικές της ΕΕ στους τομείς των κρατικών ενισχύσεων, του περιβάλλοντος, των μεταφορών, της στήριξης της καινοτομίας ή της κοινωνίας της πληροφορίας. Συμβάλλει επίσης στην αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό των δημόσιων διοικήσεων, τη βελτίωση της διαφάνειας και την ενίσχυση της χρηστής διακυβέρνησης.

Στο παρελθόν, τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες που έλαβαν τις μεγαλύτερες ενισχύσεις από τα μέσα της ευρωπαϊκής περιφερειακής πολιτικής μπόρεσαν να καλύψουν ταχύτερα τη διαφορά, ακόμη και να παρουσιάσουν ρυθμούς ανάπτυξης υψηλότερους από το μέσο όρο της ΕΕ. Τα επόμενα έτη, αυτό το μοντέλο επιτυχίας θα συνεχιστεί στα κράτη μέλη που εντάχθηκαν στην ΕΕ από το 2004 και μετά.

Όμως, η ευρωπαϊκή επικράτεια ως σύνολο αντιμετωπίζει νέες προκλήσεις. Η παγκοσμιοποίηση, η κλιματική αλλαγή ή η γήρανση του πληθυσμού δεν γνωρίζουν εθνικά, θεσμικά ή πολιτικά σύνορα. Αντίθετα, επηρεάζουν άμεσα τις περιφέρειες και τις τοπικές κοινότητες και σε διαφορετικούς βαθμούς.

Η ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί μόνο με τις πολιτικές της ΕΕ, με τη δράση του κάθε κράτους μέλους ή της κάθε περιφέρειας χωριστά. Η οικονομική επιτυχία είναι μια κοινωνική διεργασία που απαιτεί στενή συνεργασία. Η ευρωπαϊκή περιφερειακή πολιτική έχει τη δυναμική να μετατρέψει τις κοινές προκλήσεις σε ευκαιρίες. Είναι σχεδιασμένη με τρόπο ώστε οι παρεμβάσεις της ΕΕ να ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των πολιτών στο σχεδιασμό και την υλοποίηση των στρατηγικών περιφερειακής ανάπτυξης και των τοπικών έργων προς όφελος της Ευρώπης στο σύνολό της.

Εσθονία

Διατεθέντα κεφάλαια 2007-13

Σύνολο: 3,45 δισ. €

Σύγκλιση: 3,4 δισ. €

Ευρωπαϊκή Εδαφική

Συνεργασία: 52 εκατ. €

Τομείς επικέντρωσης των προγραμμάτων

Επένδυση στην εκπαίδευση, την έρευνα και καινοτομία· βελτίωση των δυνατοτήτων σύνδεσης· αειφόρος χρήση του περιβάλλοντος· ισόρροπη ανάπτυξη των περιφερειών και της διοικητικής τους ικανότητας

Στόχοι

Αύξηση της απασχόλησης στο 72 % (από 64,4 % το 2005)

Αύξηση των επενδύσεων των εταιρειών για έρευνα (από

0,42 % σε 1,6 % του ΑΕγχΠ)

Αύξηση του ποσοστού των συνδεδεμένων με το

Διαδίκτυο νοικοκυριών στο

70 % (από 36 % το 2005)

Αύξηση του ποσοστού ανακύκλωσης των στερεών

αποβλήτων στο 60 % (από

36,6 % το 2005)

Διατήρηση του ποσοστού κατανάλωσης πρωτογενούς

ενέργειας στο επίπεδο του

2003 μέχρι το 2010

Αστική ανάπτυξη στη Λευκωσία, Κύπρος

Κύπρος

Διατεθέντα κεφάλαια 2007-13

Σύνολο: 640 εκατ. €
Σύγκλιση: 213 εκατ. €
Περιφερειακή
Ανταγωνιστικότητα και
Απασχόληση: 399 εκατ. €
Ευρωπαϊκή Εδαφική
Συνεργασία: 28 εκατ. €

Τομείς επικέντρωσης των προγραμμάτων

Ενίσχυση της οικονομίας·
στήριξη των επιχειρήσεων·
κοινωνία της γνώσης και
προώθηση της έρευνας και
καινοτομίας· αναβάθμιση
των ανθρώπινων πόρων,
ενίσχυση της απασχόλησης
και κοινωνικής της συνοχής·
εκσυγχρονισμός των
υποδομών περιβάλλοντος,
μεταφορών και ενέργειας·
ανάπτυξη βιώσιμων
κοινοτήτων

Στόχοι

Αύξηση του ετήσιου ρυθμού
αύξησης του ΑΕγχΠ από
3,8 % σε 4,2 %
Αύξηση του ποσοστού
απασχόλησης από 68,5 %
σε 71 %
Αύξηση των δαπανών από το
εθνικό ΑΕγχΠ για την Ε&Α
στο 1 % μέχρι το 2010
Αύξηση των μεταφορών με
δημόσια μέσα συγκοινωνίας
από το 2 % στο 10 % του
συνόλου

Πώς λειτουργεί;

Οι εταιρικές σχέσεις σε όλες τις περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο σχεδιασμός και η χρηστή διακυβέρνηση είναι τα καθοριστικά στοιχεία που εξασφαλίζουν την όσο το δυνατό δυναμικότερη και αποτελεσματικότερη περιφερειακή ανάπτυξη.

Η ευρωπαϊκή περιφερειακή πολιτική, τα χρηματοδοτικά μέσα και τα προγράμματά της αποτελούν αντικείμενο ευρείας αποκεντρωμένης διαχείρισης από τις αρμόδιες εθνικές και περιφερειακές κυβερνήσεις. Μέσα σε ένα κοινό πλαίσιο που καθορίζεται από την ΕΕ, τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες επιλέγουν στις περιοχές αρμοδιότητάς τους ποιοι στόχοι προτεραιότητας θα χρηματοδοτηθούν από τα κεφάλαια της ΕΕ.

Ασφαλώς, κάθε πρόγραμμα αναπτύσσεται στο πλαίσιο μιας συλλογικής διαδικασίας στην οποία συμμετέχουν οι ευρωπαϊκές, οι περιφερειακές και οι τοπικές αρχές, οι κοινωνικοί εταίροι και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών. Η διαδικασία αυτή εξασφαλίζει ότι ο κάθε εταίρος οικειοποιείται τα αναπτυξιακά προγράμματα και ότι αυτά είναι άριστα προσαρμοσμένα στη συγκεκριμένη κατάσταση της κάθε περιοχής. Οι παρεμβάσεις της ΕΕ υλοποιούνται από επιτροπές στις οποίες αυτοί οι εταίροι συμμετέχουν για το σχεδιασμό, τη διαχείριση και την παρακολούθηση του κάθε προγράμματος.

Για την περίοδο 2007-13, τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες πρέπει να καταρτίσουν «εθνικά στρατηγικά πλαίσια αναφοράς» και εθνικά

και περιφερειακά «επιχειρησιακά προγράμματα». Οι κανονισμοί της ΕΕ και οι «στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές της Κοινότητας για τη συνοχή» θεσπίζουν κοινούς κανόνες για τη διαχείριση των κεφαλαίων, ενώ λαμβάνουν υπόψη τις βασικές προτεραιότητες του προγράμματος δράσης της ΕΕ για την ανάπτυξη και την απασχόληση, ώστε να γίνει η ΕΕ ζώνη υψηλής ανάπτυξης και δημιουργίας νέων και καλύτερων θέσεων εργασίας.

Συνολικά, θα υλοποιηθούν 423 επιχειρησιακά προγράμματα και περίπου 900 μεγάλα έργα. Η επιτόπου επιλογή των έργων πραγματοποιείται τελικά από τις εθνικές και περιφερειακές αρχές που συνεργάζονται με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά τη λήψη των αποφάσεων για τα μεγάλα έργα και για την εξασφάλιση του ελέγχου, της προβολής και των προτύπων αξιολόγησης.

Η υλοποίηση αυτών των προγραμμάτων στην πράξη δεν είναι πάντοτε εύκολη και γι' αυτό ο αποτελεσματικός σχεδιασμός έχει ζωτική σημασία. Οι στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για την πολιτική συνοχής αναπτύχθηκαν για να βοηθήσουν αυτή τη διαδικασία. Οι εν λόγω κατευθύνσεις ορίζουν κοινούς στόχους οι οποίοι πρέπει να επιτυγχάνονται από όλα τα προγράμματα. Πρέπει να καθοριστούν οι ανάγκες δαπανών για παρεμβάσεις υπέρ της έρευνας και της καινοτομίας, της κοινωνίας της πληροφορίας, της αειφόρου ανάπτυξης, της ενεργειακής απόδοσης και της ανάπτυξης των ανθρώπινων πόρων. Στις περιφέρειες της «Σύγκλισης», οι προτεραιότητες αυτές πρέπει

Νέες σωληνώσεις για το δίκτυο ύδρευσης/αποχέτευσης, Λιθουανία

Λιθουανία

Διατεθέντα κεφάλαια 2007-13

Σύνολο: 6,9 δισ. €

Σύγκλιση: 6,78 δισ. €

Ευρωπαϊκή Εδαφική

Συνεργασία: 109 εκατ. €

Τομείς επικέντρωσης των προγραμμάτων

Αύξηση της παραγωγικότητας μέσω μιας οικονομίας που βασίζεται στη γνώση και την καινοτομία· βελτίωση της ανταγωνιστικότητας βελτίωση της ποιότητας ζωής

Στόχοι

Αύξηση του ποσοστού απασχόλησης από 61,2 % σε 70 %

Αύξηση των δαπανών για την έρευνα από 0,76 % σε 2,2 % του ΑΕγχΠ

να χρηματοδοτούνται με το 60 % των συνολικών διαθέσιμων κεφαλαίων και σε όλες τις άλλες περιφέρειες με το 75 %.

Οι κατευθυντήριες γραμμές αναδεικνύουν επίσης ορισμένα σημαντικά ζητήματα. Τα προγράμματα πρέπει να εστιάζουν τις επενδύσεις σε τομείς υψηλής ανάπτυξης· να επενδύουν σε στοιχεία που δίνουν ώθηση στην ανάπτυξη και την απασχόληση, όπως η καινοτομία και η εκπαίδευση· να καθορίζουν περιεκτικές, μεσοπρόθεσμες αναπτυξιακές στρατηγικές· να συμβάλλουν στα Διευρωπαϊκά Δίκτυα και στην αειφορία του περιβάλλοντος· να συγκεντρώνουν πρόσθετους πόρους· να αναπτύσσουν εταιρικές σχέσεις ανάμεσα στις διάφορες βαθμίδες διακυβέρνησης και σε άλλους φορείς.

Κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα έχει ποικίλες προτεραιότητες, με συναφείς στόχους, σε συνάρτηση με τους αναπτυξιακούς στόχους του κάθε κράτους μέλους ή της περιφέρειας. Βάσει αυτών των προτεραιοτήτων επιλέγονται οι ενέργειες και καθορίζονται τα κριτήρια επιλογής των έργων. Οι εν δυνάμει δικαιούχοι, όπως και το ευρύ κοινό, έχουν δικαίωμα να γνωρίζουν τα κριτήρια επιλογής των έργων.

Τα Διαρθρωτικά Ταμεία της ΕΕ και το Ταμείο Συνοχής «συγχρηματοδοτούν» τα επιχειρησιακά προγράμματα. Τα Ταμεία μπορούν να χορηγούν ποσοστό από 50 % έως 85 % της συνολικής χρηματοδότησης ανάλογα με το στόχο της πολιτικής για τη συνοχή στον οποίο υπάγεται μια περιφέρεια ή ένα κράτος μέλος. Το υπόλοιπο της χρηματοδότησης

προέρχεται από δημόσιες (εθνικές και περιφερειακές) ή ιδιωτικές πηγές. Λεπτομερείς κανόνες για την επιλεξιμότητα και τα ποσοστά συγχρηματοδότησης καθορίζονται στο κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα.

Έπειτα από μια πρώτη προκαταβολή, η ΕΕ πραγματοποιεί ενδιάμεσες πληρωμές βάσει λογαριασμών που πιστοποιούνται από τις εθνικές ή περιφερειακές αρχές. Εάν οι λογαριασμοί δεν είναι δυνατό να επαληθευθούν ή δεν ακολουθούνται οι σωστές διαδικασίες δημοσιονομικής διαχείρισης, η ΕΕ μπορεί να διακόψει τη χρηματοδότησή της ή να ανακτήσει ποσά που έχει ήδη καταβάλει.

Για την τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού, οι τακτικές πληρωμές είναι δυνατό να πραγματοποιούνται μέχρι το τέλος του 2015.

Ο στρατηγικός και συνεπής προγραμματισμός σε όλα τα επίπεδα είναι ένα ζωτικής σημασίας πρώτο βήμα, αλλά ακόμα και τα καλύτερα σχέδια δεν έχουν μεγάλη αξία χωρίς τη χρηστή διακυβέρνηση. Για να επιτευχθεί αυτό, είναι απαραίτητο να ενισχυθούν οι θεσμικές ικανότητες, οι επιδόσεις και η διαφάνεια των δημόσιων διοικήσεων στα κράτη μέλη και τις περιφέρειες. Τα μέσα της πολιτικής για τη συνοχή μπορούν να στηρίξουν τη δημιουργία ικανοτήτων, ιδίως στις περιφέρειες της «Σύγκλισης». Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διευκολύνει την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών κατά τη διαχείριση των κεφαλαίων μέσω της πληροφόρησης, της πραγματοποίησης σεμιναρίων και της δικτύωσης.

Η οδός πρόσβασης στο νέο αεροδρόμιο της Ρίγας, Λεττονία

Λεττονία

Διατεθέντα κεφάλαια 2007-13

Σύνολο: 4,6 δισ. €
Σύγκλιση: 4,5 δισ. €
Ευρωπαϊκή Εδαφική
Συνεργασία: 90 εκατ. €

Τομείς επικέντρωσης των προγραμμάτων

Ανάπτυξη και αποτελεσματική
χρησιμοποίηση των
ανθρώπινων πόρων· ενίσχυση
της ανταγωνιστικότητας και
μετάβαση σε μια οικονομία
βασισμένη στη γνώση·
βελτιώσεις των δημόσιων
υπηρεσιών και υποδομών ως
προϋπόθεση για την ισόρροπη
εθνική και εδαφική ανάπτυξη

Στόχοι

Διατήρηση του ετήσιου
ρυθμού αύξησης του ΑΕγχΠ
στο 6-8 % (11,9 % το 2006)
Αύξηση του ποσοστού
απασχόλησης στο 70 %
(66,3 % το 2006) και μείωση
του ποσοστού ανεργίας κάτω
από το 6 % (6,5 % το 2006)
Αύξηση των δαπανών για
έρευνα και ανάπτυξη στο
1,5 % του ΑΕγχΠ από 0,57 %
το 2005
Αύξηση του ποσοστού νέων
ηλικίας 20 έως 24 ετών που
ολοκληρώνουν την ανώτερη
δευτεροβάθμια εκπαίδευση
σε 85 % (2005: 79,9 %)
Αύξηση του ποσοστού
των πολιτών που είναι
συνδεδεμένοι με υπηρεσίες
διαχείρισης λυμάτων στο
62 % (2004: 9 %)

Ποιος λαμβάνει πόσα και γιατί;

Οι χρηματοδοτήσεις της πολιτικής της ΕΕ για τη συνοχή συνδέονται στενά με την έννοια της αλληλεγγύης ανάμεσα στα περισσότερο και τα λιγότερο εύπορα κράτη μέλη.

Η χορήγηση βοήθειας στις φτωχότερες
ευρωπαϊκές περιφέρειες για να καλύψουν
την απόσταση με τις άλλες σημαίνει, ασφα-
λώς, ότι οι πλουσιότερες περιφέρειες κατα-
βάλλουν περισσότερα στον προϋπολογισμό
της ΕΕ από αυτά που λαμβάνουν. Από την
άλλη πλευρά, η αλληλεγγύη δεν είναι μονό-
δρομος. Οι σύγχρονες υποδομές και παρα-
γωγή, η αειφορική χρήση των πόρων και η
καλύτερη εκπαίδευση και επαγγελματική
κατάρτιση των ατόμων που ζουν στις φτωχό-
τερες περιφέρειες είναι και προς όφελος των
κατοίκων και της οικονομίας των πλουσιότε-
ρων χωρών.

Κατά την περίοδο 2007-13, το ΕΤΠΑ, το Ταμείο
Συνοχής και το ΕΚΤ θα συμβάλουν στην υλο-
ποίηση τριών στόχων: Σύγκλιση (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ
και Ταμείο Συνοχής), Περιφερειακή Ανταγω-
νιστικότητα και Απασχόληση (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ) και
Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία (ΕΤΠΑ).

Οι περιφέρειες με ΑΕγχΠ κατώτερο του 75 %
του μέσου όρου της ΕΕ είναι επιλέξιμες για
το στόχο «Σύγκλιση», ενώ όλες οι άλλες περι-
φέρειες υπάγονται στο στόχο «Περιφερειακή
Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση». Η
γεωγραφική επιλεξιμότητα των περιφερειών

βάσει του στόχου της «Ευρωπαϊκής Εδαφι-
κής Συνεργασίας» αφορά είτε παραμεθόριες
περιφέρειες είτε περιφέρειες που υπάγονται
σε περιοχές διακρατικής συνεργασίας.

Οι στόχοι, οι επιλέξιμες περιφέρειες και τα
ποσοστά χρηματοδοτήσεων είναι τα εξής:

η Σύγκλιση: στην ΕΕ-27, αυτός ο στό-
χος αφορά 84 περιφέρειες σε 17 κράτη
μέλη, με πληθυσμό 154 εκατομμυρίων
κατοίκων, των οποίων το κατά κεφαλήν
ΑΕγχΠ είναι κατώτερο του 75 % του κοι-
νοτικού μέσου όρου και — σε καθεστώς
σταδιακής εξόδου — άλλες 16 περιφέ-
ρειες με πληθυσμό 16,4 εκατομμυρίων
κατοίκων και ΑΕγχΠ που έχει υπερβεί
ελαφρώς το όριο εξαιτίας της στατιστι-
κής επίπτωσης της διεύρυνσης της ΕΕ. Οι
πόροι που διατίθενται βάσει του στόχου
της Σύγκλισης ανέρχονται σε 282,8 δισ. €,
αντιπροσωπεύουν το 81,5 % του συνόλου
και κατανομούνται στις περιφέρειες της
σύγκλισης με ποσό 199,3 δισ. €, ενώ ποσό
13,9 δισ. € διατίθεται για τις περιφέρειες
σταδιακής εξόδου και 69,6 δισ. € για το
Ταμείο Συνοχής, το οποίο εφαρμόζεται
σε 15 κράτη μέλη.

**η Περιφερειακή Ανταγωνιστικότητα
και Απασχόληση:** συνολικά είναι επι-
λέξιμες 168 περιφέρειες σε 19 κράτη
μέλη, με πληθυσμό 314 εκατομμυρίων
κατοίκων. Από τις περιφέρειες αυτές οι

Εργοτάξιο οδοποιίας, Πολωνία

13 έχουν 19 εκατομμύρια κατοίκους και αντιπροσωπεύουν τις αποκαλούμενες περιφέρειες σταδιακής εξόδου και υπόκεινται σε ειδικό καθεστώς χρηματοδότησης, διότι προηγουμένως υπάγονταν στο καθεστώς των περιφερειών του Στόχου 1. Το ποσό των 54,9 δισ. €, εκ των οποίων 11,4 δισ. € διατίθενται στις περιφέρειες σταδιακής εξόδου, αντιπροσωπεύει ποσοστό ελάχιστα χαμηλότερο του 16 % της συνολικής χρηματοδότησης.

η Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία: ο πληθυσμός των παραμεθόριων περιοχών είναι 181,7 εκατομμύρια κάτοικοι (το 37,5 % του συνολικού πληθυσμού της ΕΕ), ενώ όλες οι περιφέρειες της ΕΕ και οι πολίτες της ΕΕ καλύπτονται τουλάχιστον από έναν από τους υφιστάμενους 13 τομείς

διακρατικής συνεργασίας. Το ποσό των 8,7 δισ. € (ή το 2,5 % της συνολικής χρηματοδότησης) που διατίθεται γι' αυτόν το στόχο κατανέμεται ως εξής: 6,44 δισ. € για τη διασυνοριακή συνεργασία, 1,83 δισ. € για τη διακρατική συνεργασία και 445 εκατ. € για τη διαπεριφερειακή συνεργασία και τα δίκτυα.

Η μέθοδος υπολογισμού των χορηγήσεων ορίζεται στους κανονισμούς της ΕΕ οι οποίοι διέπουν τα μέσα της πολιτικής για τη συνοχή. Κάνει διάκριση ανάμεσα στους τρεις στόχους και τα τελικά ποσοστά εξαρτώνται κυρίως από τη σχετική περιφερειακή και εθνική ευημερία, το μέγεθος του πληθυσμού και τα ποσοστά ανεργίας. Η χρηματοδότηση δεν υπερβαίνει το 4 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος του κάθε κράτους μέλους.

Στόχοι, Διαρθρωτικά Ταμεία και μέσα 2007-13

Στόχοι	Διαρθρωτικά Ταμεία και μέσα		
	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	Ταμείο Συνοχής
Σύγκλιση	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	Ταμείο Συνοχής
Περιφερειακή Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	
Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία	ΕΤΠΑ		

Πολωνία

Διατεθέντα κεφάλαια 2007-13

Σύνολο: 67,3 δισ. €

Σύγκλιση: 66,55 δισ. €

Ευρωπαϊκή Εδαφική

Συνεργασία: 731 εκατ. €

Τομείς επικέντρωσης των προγραμμάτων

Βελτίωση της δημόσιας διοίκησης· αύξηση της ποιότητας του ανθρώπινου κεφαλαίου· εκσυγχρονισμός των υποδομών· ενίσχυση των ανταγωνιστικών και καινοτόμων επιχειρήσεων· αύξηση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας· ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών

Στόχοι

Δημιουργία 3,5 εκατομμυρίων θέσεων εργασίας για να αυξηθεί το ποσοστό απασχόλησης στο 60 % μέχρι το 2013 (έναντι 52,8 % το 2005)

Αύξηση των δαπανών για έρευνα και καινοτομία στο 1,5 % του ΑΕγχΠ (έναντι 0,57 % σήμερα)

Τριπλασιασμός του μήκους των αυτοκινητοδρόμων και σιδηροδρόμων

Αύξηση του ποσοστού χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο 8,5 % (2,9 % το 2005)

Αύξηση του κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ από 51 % το 2006 στο 65 % του μέσου όρου της ΕΕ

Πάρκο τηλεπικοινωνιών στην Βαλένθια, Ισπανία

Ισπανία

Διατεθέντα κεφάλαια 2007-13

Σύνολο: 35,2 δισ. €
Σύγκλιση: 26,2 δισ. €
Περιφερειακή
Ανταγωνιστικότητα και
Απασχόληση: 8,5 δισ. €
Ευρωπαϊκή Εδαφική
Συνεργασία: 559 εκατ. €

Τομείς επικέντρωσης των προγραμμάτων

Δημιουργία ενός
ελευστικότερου τύπου για
επενδύσεις και εργασία·
βελτίωση της γνώσης και της
καινοτομίας για την ενίσχυση
της ανάπτυξης· συμβολή στη
δημιουργία περισσότερων και
καλύτερων θέσεων εργασίας

Στόχοι

Αύξηση του ποσοστού της
απασχόλησης από 63,3 % το
2005 σε 70 % έως το 2013
Αύξηση των δαπανών για
έρευνα και καινοτομία από το
1,06 % στο 2 % του ΑΕγχΠ
Μείωση των εκπομπών CO₂
κατά 15 %

Προσέλκυση επενδυτών

Η στήριξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) και η προσέλκυση εξωτερικών επενδύσεων αποτελούν καθοριστικούς τρόπους με τους οποίους η πολιτική συνοχής συμβάλλει στην άνθηση των περιφερειακών οικονομιών.

Η προσέλκυση επενδυτών και η αύξηση της παραγωγικής ικανότητας των περιφερειών έχει ζωτική σημασία για τη βελτίωση των οικονομικών τους επιδόσεων και βοηθά τις περιφέρειες που υστερούν να ανακάμψουν. Σχεδόν 1,2 εκατομμύρια επιχειρήσεις δημιουργούνται στην ΕΕ ετησίως, περίπου το 10 % του συνολικού αριθμού των επιχειρήσεων. Όμως, μόνο οι μισές από αυτές επιβιώνουν την πρώτη πενταετία. Επίσης, υπάρχουν και μεγάλες διαφορές στο εσωτερικό της ΕΕ: ενδεικτικά αναφέρουμε ότι ο ρυθμός δημιουργίας νέων επιχειρήσεων στην Ιταλία, την Ισπανία και το Ηνωμένο Βασίλειο είναι διπλάσιος σε σύγκριση με το μέσο όρο της ΕΕ.

Η πολιτική συνοχής της ΕΕ αποτελεί σημαντικό τροφοδότη των συνολικών επενδύσεων, ιδίως στα κράτη μέλη της «Σύγκλισης» όπου αντιπροσωπεύει έως και το 20 % των συνολικών ακαθάριστων επενδύσεων πάγιου κεφαλαίου. Τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στη στήριξη της δημιουργίας ή του εκσυγχρονισμού των ΜΜΕ, δηλαδή των επιχειρήσεων με λιγότερους από 250 απασχολούμενους και με ετήσιο κύκλο εργασιών που δεν υπερβαίνει τα 50 εκατ. €.

Οι ΜΜΕ είναι οι πραγματικοί γίγαντες της ευρωπαϊκής οικονομίας, εφόσον αντιπροσωπεύουν το 99 % των επιχειρήσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Προσφέρουν τα δύο τρίτα του συνόλου των θέσεων απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα. Οι επιχειρήσεις με λιγότερους από δέκα απασχολούμενους κατέχουν κυρίαρχη θέση στην αγορά εργασίας χωρών όπως η Ιταλία (47 %) και η Πολωνία (41 %), ενώ το μερίδιο των μεγάλων επιχειρήσεων στη συνολική απασχόληση στο Ηνωμένο Βασίλειο είναι μόλις 46 %.

Εντούτοις, οι ΜΜΕ αντιμετωπίζουν συχνά δυσκολίες πρόσβασης σε κεφάλαια και γνώση και δεν διαθέτουν εμπειρία. Η περιφερειακή πολιτική και η πολιτική συνοχής της ΕΕ αποσκοπούν στην αντιμετώπιση αυτών των δυσκολιών μέσω ενός συνδυασμού «σκληρών» μέτρων, όπως οι άμεσες επενδύσεις, και «ήπιων» μέτρων, όπως η παροχή υπηρεσιών στήριξης σε επιχειρήσεις, η κατάρτιση, η δημιουργία ενός περιβάλλοντος ευνοϊκού για την καινοτομία, η χρηματοοικονομική τεχνική και η μεταφορά τεχνολογίας, καθώς και η δημιουργία δικτύων και ομίλων επιχειρήσεων.

Τα κράτη μέλη της ΕΕ, ιδίως οι χώρες που προσχώρησαν το 2004, προσελκύουν επενδύσεις από ξένες χώρες με σχετική επιτυχία. Όμως, υπάρχουν σημαντικές διαφορές ως προς τις επιδόσεις των διαφόρων χωρών. Παραδείγματος χάριν, στην Εσθονία οι άμεσες ξένες επενδύσεις (ΑΞΕ) ανέρχονταν περίπου στο 11 % του ακαθάριστου εγχώ-

Ανανέωση του κλάδου των γραφικών στο Brobygrafiska, Σουηδία

Σουηδία

Διατεθέντα κεφάλαια 2007-13

Σύνολο: 1,9 δισ. €

Περιφερειακή

Ανταγωνιστικότητα και

Απασχόληση: 1,6 δισ. €

Ευρωπαϊκή Εδαφική

Συνεργασία: 265 εκατ. €

Τομείς επικέντρωσης των προγραμμάτων

Ενθάρρυνση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας· αναβάθμιση των δεξιοτήτων και αύξηση της προσφοράς εργασίας· διευκόλυνση της πρόσβασης και διασυννοριακή συνεργασία

Στόχοι

Δημιουργία τουλάχιστον

33 800 νέων θέσεων εργασίας

Δημιουργία 12 800 νέων

επιχειρήσεων

Παροχή κατάρτισης σε

περισσότερα από

300 000 άτομα

ριου προϊόντος της κατά την περίοδο 1998 έως 2005, ενώ το ποσοστό αυτό ήταν 9 % στη Βουλγαρία και την Τσεχική Δημοκρατία, 6-7 % στην Ουγγαρία και τη Σλοβακία, 4-5 % στη Λεττονία, τη Λιθουανία, την Πολωνία και τη Ρουμανία και 2 % στη Σλοβενία. Ένα άλλο πρόβλημα είναι το ότι οι ΑΞΕ παρουσιάζουν συχνά υψηλό βαθμό συγκέντρωσης στις πρωτεύουσες και τις γύρω περιοχές, γεγονός που μπορεί να αυξήσει τις περιφερειακές ανισότητες αντί να τις μειώσει.

Οι πιθανοί λόγοι για τους οποίους οι επενδυτές θα έπρεπε να επιλέξουν να επενδύσουν σε μια συγκεκριμένη περιοχή είναι η πρόσβαση σε νέες αγορές, η εγγύτητα με τη χώρα προέλευσης της επένδυσης, η κοινή γλώσσα, η χαμηλή φορολογία των επιχειρήσεων και η διαθεσιμότητα ειδικευμένου εργατικού δυναμικού. Η περιφερειακή πολιτική δεν μπορεί να επηρεάσει όλους αυτούς τους παράγοντες, μπορεί όμως να επηρεάσει άλλους τομείς που βελτιώνουν την ελκυστικότητα των περιφερειών, όπως η προσβασιμότητα, η εκπαίδευση του εργατικού δυναμικού, οι υποδομές τεχνολογιών της πληροφορίας και επικοινωνίας και οι δαπάνες για την έρευνα και καινοτομία.

Την περίοδο 2007 έως 2013, τα προγράμματα της πολιτικής για τη συνοχή θα στηρίζουν:

- n Τις άμεσες επενδύσεις σε επιχειρήσεις**, ιδίως σε εκείνες που συνδέονται με την έρευνα και καινοτομία, τη μεταφορά τεχνολογίας ή φιλικές προς το περιβάλλον μεθόδους παραγωγής. Ποσό 42,8 δισ. € (12 % της συνολικής χορήγησης) διατίθεται σε δραστηριότητες προς αυτή την κατεύθυνση.
- n Την επιχειρηματικότητα** μέσω της παροχής υπηρεσιών, της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών, των τεχνολογιών της πληροφορίας και επικοινωνίας. Ποσό 44,7 δισ. € (13 % της συνολικής χορήγησης) προορίζεται γι' αυτούς τους τομείς.
- n Το ανθρώπινο κεφάλαιο** και την πρόσβαση στην απασχόληση. Ποσό 48,8 δισ. € (το 14 % των συνολικών πόρων) θα συμβάλει στην αναβάθμιση του επιπέδου ειδίκευσης του περιφερειακού και τοπικού εργατικού δυναμικού.

Η γέφυρα που συνδέει την Ισπανία και την Πορτογαλία πάνω από τον ποταμό Γκουαντιάνα στο Αλγκάρβε

Πορτογαλία

Διατεθέντα κεφάλαια 2007-13

Σύνολο: 21,5 δισ. €

Σύγκλιση: 20,47 δισ. €.

Περιφερειακή

Ανταγωνιστικότητα και

Απασχόληση: 938 εκατ. €

Ευρωπαϊκή Εδαφική

Συνεργασία: 99 εκατ. €

Τομείς επικέντρωσης των προγραμμάτων

Ανάπτυξη των δεξιοτήτων των εργαζομένων· προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης εξασφάλιση της κοινωνικής συνοχής· διασφάλιση της ανάπτυξης της χώρας και των πόλεων· αποτελεσματικότερη διακυβέρνηση

Στόχοι

Αύξηση του ποσοστού των μαθημάτων επαγγελματικής κατάρτισης στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση σε 50 % για να μειωθούν τα πολύ υψηλά ποσοστά εγκατάλειψης του σχολείου (38 % το 2005)
Αύξηση του ποσοστού των επιχειρήσεων μεσαίας και υψηλής τεχνολογίας στον τομέα της βιομηχανίας από 3,4 % σήμερα σε 6,2 % το 2010
Αύξηση των ιδιωτικών και δημόσιων επενδύσεων στην έρευνα και τεχνολογία ως ποσοστό του ΑΕγχΠ (στο 0,8 % και 1 % το 2010 αντίστοιχα)

Πώς φθάνει κανείς εκεί: Βελτίωση της προσβασιμότητας

Οι υποδομές μεταφορών είναι ένα από τα πλέον ορατά παραδείγματα για το τι μπορεί να επιτευχθεί με την ενίσχυση των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής της ΕΕ.

Η βελτίωση της προσβασιμότητας έχει καθοριστική σημασία για την ενίσχυση των περιφερειακών οικονομιών και την επίτευξη της συνοχής και της ανταγωνιστικότητας. Η πολιτική μεταφορών της Ευρωπαϊκής Ένωσης προωθεί τη βιώσιμη κινητικότητα προσώπων και εμπορευμάτων, διασφαλίζοντας την επάρκεια και ασφάλεια και ελαχιστοποιώντας τις αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. Ένα σύνολο δράσεων καλύπτει τα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών (ΔΕΔ-Μ), τις εναέριες, οδικές, σιδηροδρομικές, θαλάσσιες και αστικές μεταφορές καθώς και τις εσωτερικές πλωτές μεταφορές, τις πολυτροπικές μεταφορές, τους κανόνες για την ασφάλεια και τις κρατικές ενισχύσεις.

Το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) έχουν συμβάλει σημαντικά στη δημιουργία σύγχρονων υποδομών μεταφορών στα λιγότερο ανεπτυγμένα κράτη μέλη και τις περιφέρειες και θα συνεχίσουν να το πράττουν την περίοδο 2007-13.

Περίπου 76 δισ. € (το 22,2 % της συνολικής χορήγησης) θα δαπανηθεί στις μεταφορές, με προτεραιότητα στα έργα ΔΕΔ-Μ, έναντι 38 δισ. € (15 % των συνολικών πόρων) την περίοδο 2000-2006. Οι επενδύσεις θα καλύπτουν τις στρατηγικές

στον τομέα των μεταφορών σε επίπεδο ΕΕ και σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, την προσπάθεια να υπάρξει ισορροπία ανάμεσα στις οδικές και σιδηροδρομικές μεταφορές και σε βιώσιμους τρόπους μεταφοράς. Οι συνδέσεις ανάμεσα στην πολιτική συνοχής και την πολιτική μεταφορών έχουν μεταφραστεί σε κατευθυντήριες γραμμές, οι οποίες διασφαλίζουν την ποιότητα των έργων, και σε ορισμένες προτεραιότητες:

- n 30 έργα ΔΕΔ-Μ ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος**, τα οποία υλοποιούνται στα κράτη μέλη και τις περιφέρειες που είναι επιλέξιμα βάσει του στόχου «Σύγκλιση». Θα δοθεί ειδική βαρύτητα στα διασυνοριακά έργα.
- n Επενδύσεις σε δευτερεύουσες συνδέσεις** στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής περιφερειακών μεταφορών και επικοινωνιών.
- n Σιδηροδρομική υποδομή.**
- n Δίκτυα φιλικών προς το περιβάλλον μεταφορών.**
- n Βελτίωση της σύνδεσης** απομονωμένων περιοχών με τα διευρωπαϊκά δίκτυα.
- n «Θαλάσσιες αρτηρίες».**

Οι επενδύσεις της πολιτικής για τη συνοχή στις μεταφορές την περίοδο 2007 έως 2013 θα συγκεντρωθούν στις περιφέρειες της «Σύγκλισης». Η κατανομή τους είναι η ακόλουθη:

Η σιδηροδρομική σύνδεση με το Μπέλφαστ, Δουβλίνο, Ιρλανδία

- n** Έργα ΔΕΔ-Μ για όλους τους τρόπους μεταφορών χρηματοδοτούνται με 38 δισ. € (11 % των συνολικών επενδύσεων της πολιτικής συνοχής). Οι μισοί περίπου από τους πόρους αυτούς θα διατεθούν για υποδομές οδικών μεταφορών και οι μισοί για τις σιδηροδρομικές μεταφορές.
- n** Σχεδόν 41 δισ. € (12 % της συνολικής χορήγησης) θα διατεθούν για οδικές υποδομές, περιλαμβανομένων των ΔΕΔ-Μ και εθνικών, περιφερειακών και τοπικών οδών.
- n** Για τις υποδομές σιδηροδρόμων θα δαπανηθούν συνολικά 23,6 δισ. € (6,8 %), περιλαμβανομένων των έργων για τα ΔΕΔ-Μ.
- n** Άλλες χρηματοδοτήσεις αφορούν: λιμενικές εγκαταστάσεις και εσωτερικές πλωτές οδούς: 4,1 δισ. € (1,2 %)· πολυτροπικές μεταφορές και ευφυή συστήματα μεταφορών: 3,3 δισ. € (1 %)· αερολιμένες: 1,9 δισ. € (0,5 %)· αστικές μεταφορές: 1,9 δισ. € (0,5 %).

Τα ΔΕΔ-Μ έχουν στόχο να εξασφαλίσουν την προσβασιμότητα, τη διασύνδεση και διαλειτουργικότητα όλων των τρόπων μεταφορών στα εθνικά δίκτυα. Η ΕΕ θέσπισε κατευθυντήριες γραμμές το 1996 που καθορίζουν στόχους, προτεραιότητες και έργα κοινού ενδιαφέροντος καθώς και μέσα χρηματοδότησης.

Τα έργα προτεραιότητας αυξήθηκαν από 14 σε 30 μετά τις πρόσφατες διευρύνσεις της ΕΕ και τροποποιήθηκαν οι κανόνες χορήγησης των ενισχύσεων για να αυξηθεί το ανώτατο ποσοστό συγχρηματοδότησης για έργα προτεραιότητας τα οποία διαπερνούν σύνορα και φυσικά εμπόδια. Η ολοκλήρωση των δικτύων θα μειώσει σημαντικά το χρόνο μεταφοράς επιβατών και εμπορευμάτων, εκτιμάται ότι θα μειώσει κατά 14 % την κυκλοφοριακή συμφόρηση στις οδούς και θα βελτιώσει τις σιδηροδρομικές μεταφορές. Εκτιμάται επίσης ότι οι εκπομπές CO₂ θα μειωθούν κατά 6,3 εκατομμύρια τόνους ετησίως.

Ιρλανδία

Διατεθέντα κεφάλαια 2007-13

Σύνολο: 901 εκατ. €

Περιφερειακή

Ανταγωνιστικότητα και

Απασχόληση: 751 εκατ. €

Ευρωπαϊκή Εδαφική

Συνεργασία: 151 εκατ. €

Τομείς επικέντρωσης των προγραμμάτων

Βελτίωση της οικονομικής υποδομής· στήριξη επιχειρήσεων, επιστημών και καινοτομίας· ανθρώπινο δυναμικό· κοινωνική υποδομή και κοινωνική ένταξη

Στόχοι

Συμβολή στην επέκταση της οικονομίας κατά 4-4,5 % ετησίως σε ένα ευνοϊκό διεθνές οικονομικό περιβάλλον

INTECHMER: έρευνα για τη βιολογική μόλυνση του θαλάσσιου περιβάλλοντος, Χερβούργο, Νορμανδία, Γαλλία

Γαλλία

Διατεθέντα κεφάλαια 2007-13

Σύνολο: 14,3 δισ. €.

Σύγκλιση: 3,2 δισ. €

Περιφερειακή

Ανταγωνιστικότητα και

Απασχόληση: 10,2 δισ. €

Ευρωπαϊκή Εδαφική

Συνεργασία: 872 εκατ. €

Τομείς επικέντρωσης των προγραμμάτων

Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας· προώθηση και διατήρηση της απασχόλησης· ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού· περιφερειακή ελκυστικότητα και επένδυση στην απασχόληση· εξασφάλιση της κοινωνικής ένταξης· εδαφική ανάπτυξη· και αειφόρος ανάπτυξη καινοτομία και οικονομία της γνώσης· κατάρτιση, ανάπτυξη τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας· περιβάλλον· αποτροπή κινδύνων και ενεργειακή πολιτική

Στόχοι

Αύξηση του ποσοστού της ιδιωτικής έρευνας (1,25 % του ΑΕγχΠ το 2006) και προσέγγιση των κοινοτικών προτύπων για την καινοτομία

Μείωση της ενεργειακής έντασης κατά 2 % ετησίως μέχρι το 2015 και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά μέσο όρο 3 % μέχρι το 2050

Καινοτόμες περιφέρειες

Η βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη συνδέεται όλο και περισσότερο με την ικανότητα των περιφερειακών οικονομιών να αλλάζουν και να καινοτομούν. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να καταβάλλονται πολύ μεγαλύτερες προσπάθειες για τη δημιουργία ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος που θα ενθαρρύνει την έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία. Η πολιτική συνοχής το επιδιώκει μέσω της σημαντικής αύξησης των κεφαλαίων που διατίθεται γι' αυτή την προτεραιότητα.

Οι τελευταίες στατιστικές επιβεβαιώνουν την ύπαρξη μεγάλων ανισοτήτων ανάμεσα στα κράτη μέλη και τις περιφέρειες της ΕΕ στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης (Ε&Α) και της καινοτομίας. Οι δαπάνες για Ε&Α ανήλθαν το 2005 κατά μέσο όρο σε 1,84 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕγχΠ) της ΕΕ-27, ποσοστό δυσμενές εάν συγκριθεί με αυτό των ΗΠΑ (2,67 %) και της Ιαπωνίας (3,2 %). Η Φινλανδία και η Σουηδία είναι τα μόνα κράτη μέλη που δαπάνησαν ποσοστό μεγαλύτερο του 3 % του ΑΕγχΠ τους για Ε&Α και μόνο 27 από τις 268 περιφέρειες της ΕΕ επιτυγχάνουν σήμερα αυτό το επίπεδο. Πάνω από 100 περιφέρειες δαπανούν λιγότερο του 1 %, οι περισσότερες από τις οποίες είναι περιφέρειες της Νότιας Ευρώπης και των νέων κρατών μελών.

Τρία κράτη μέλη, Γερμανία, Γαλλία και Ηνωμένο Βασίλειο, αντιπροσωπεύουν τα δύο τρίτα της συνολικής δαπάνης της ΕΕ για Ε&Α. Οι δέκα περιφέρειες με τις μεγαλύτερες δαπάνες για Ε&Α δαπάνησαν 52,5 δισ. € το 2003, που αντιπροσωπεύει ποσοστό άνω του 25 % της συνολικής δαπάνης της ΕΕ. Όσον αφορά τη θετική πλευρά, ωστόσο, οι σημαντικότερες αυξήσεις των δαπανών για Ε&Α κατά την περίοδο 2001-2004 σημειώθηκαν στην Εσθονία (+19 %), την Κύπρο (+18 %), τη Λιθουανία (+14 %) και την Ισπανία (+13 %).

Ενδεικτικά αναφέρουμε ορισμένα είδη δράσεων σε περιφερειακό επίπεδο που μπορούν να διευκολύνουν την καινοτομία: επενδύσεις σε υποδομές, εξοπλισμό και εγκαταστάσεις ενίσχυση των δεσμών ανάμεσα σε βιομηχανικά ανεπτυγμένες ζώνες και σε ερευνητικά ιδρύματα στήριξη της δημιουργίας ομίλων επιχειρήσεων, κέντρων αριστείας, πάρκων επιστημών και τεχνολογίας ενθάρρυνση της κινητικότητας των ερευνητών και δημιουργία εταιρικών σχέσεων ανάμεσα σε εκπαιδευτικά ιδρύματα και σε τοπικές επιχειρήσεις τεχνολογίας.

Τα μέσα της πολιτικής για τη συνοχή δίνουν έμφαση στην έρευνα και καινοτομία την περίοδο 2007-13 με συνολική χρηματοδότηση σχεδόν 60 δισ. € (17,3 % του συνόλου), ποσό το οποίο αντιπροσωπεύει αντίστοιχα διπλασιασμό και τριπλασιασμό των χρηματοδοτικών πόρων που διατίθενται για

Phileas: καινοτομία στον τομέα των συγκοινωνιών, Κάτω Χώρες

Κάτω Χώρες

Διατεθέντα κεφάλαια 2007-13

Σύνολο: 1,9 δισ. €

Περιφερειακή Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση: 1,6 δισ. €
Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία: 247 εκατ. €

Τομείς επικέντρωσης των προγραμμάτων

Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας με έμφαση στην καινοτομία· επιχειρηματικότητα· ελκυστικότητα των περιφερειών, των πόλεων· προσφορά στην αγορά εργασίας· επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο συνεργασία με τις γειτονικές χώρες

Στόχοι

Συμβολή στην ανάπτυξη της έρευνας και της τεχνολογίας, της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας και της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και στην παροχή υπηρεσιών στους πολίτες Συμβολή στη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση, την αύξηση της ικανότητας προσαρμογής των εργαζομένων και της παραγωγικότητας της εργασίας

Ε&Α και καινοτομία στο πλαίσιο του στόχου Σύγκλιση και του στόχου Περιφερειακή Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού.

Από αυτό το συνολικό ποσό, 15,6 δισ. € θα διατεθούν σε ερευνητικά κέντρα και υποδομές, 26,5 δισ. € για μεταφορά τεχνολογίας και Ε&Α και καινοτομία για τη στήριξη επιχειρήσεων και 15 δισ. € για τις τεχνολογίες της πληροφορίας και επικοινωνίας.

Οι δράσεις θα εστιάζονται σε τέσσερις τομείς. Η ενίσχυση της συνεργασίας, τόσο μεταξύ επιχειρήσεων όσο και ανάμεσα σε επιχειρήσεις και δημόσια ερευνητικά ιδρύματα, θα πραγματοποιηθεί μέσω διαπεριφερειακών ομίλων. Η δεύτερη προτεραιότητα είναι η στήριξη της έρευνας και καινοτομίας στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Ο τρίτος στόχος είναι η άνθηση της περιφερειακής διασυννοριακής και διακρατικής συνεργασίας και ο τελευταίος είναι η ενίσχυση των υποδομών δημιουργίας ικανοτήτων και ανθρώπινου κεφαλαίου σε περιοχές με σημαντικό αναπτυξιακό δυναμικό.

Θα χορηγηθούν σημαντικές χρηματοδοτήσεις για προγράμματα καινοτομίας σε χώρες όπως η Ισπανία, η Πολωνία, η Ελλάδα, η Τσεχική Δημοκρατία, η Ουγγαρία, η Πορτογαλία και η Σλοβακία. Ενδει-

κτικά αναφέρουμε ότι στην Πολωνία η ενίσχυση των Διαρθρωτικών Ταμείων για το εθνικό πρόγραμμα «Καινοτόμος οικονομία» ανέρχεται σε 8,3 δισ. € — ποσό που υπερβαίνει το 12 % των συνολικών πόρων γι' αυτή τη χώρα.

Στο μεταξύ, στη Γαλλία και στις Κάτω Χώρες η καινοτομία είναι η βασική προτεραιότητα όλων των περιφερειακών προγραμμάτων και αντιπροσωπεύει περίπου το ήμισυ των συνολικών δαπανών τους. Στη Φινλανδία, η έμφαση στην καινοτομία σε όλα τα περιφερειακά προγράμματα αντανάκλα το σαφή στόχο αποκέντρωσης που έθεσε η στρατηγική της Λισαβόνας της ΕΕ για την ανάπτυξη και την απασχόληση.

Σε πολλά από τα μικρότερα κράτη μέλη, η καινοτομία στα προγράμματα συμβαδίζει με άλλες προτεραιότητες, όπως η ανάπτυξη υποδομών. Αυτό είναι χαρακτηριστικό γνώρισμα των χωρών της «Σύγκλισης», όπως τα κράτη της Βαλτικής, η Μάλτα και η Σλοβενία, αλλά ισχύει και για τη Δανία. Αυτό βεβαίως δεν σημαίνει ότι δίνεται μικρότερη έμφαση στην καινοτομία. Η Λιθουανία, παραδείγματος χάριν, σχεδιάζει να διαθέσει το 8 % των συνολικών πόρων σε υποδομές έρευνας και ένα πρόσθετο 8 % στην κοινωνία της πληροφορίας.

Κέντρο τεχνολογίας για το περιβάλλον: Esch-sur-Alzette, Λουξεμβούργο

Λουξεμβούργο

Διατεθέντα κεφάλαια 2007-13

Σύνολο: 65 εκατ. €

Περιφερειακή

Ανταγωνιστικότητα και

Απασχόληση: 50 εκατ. €

Ευρωπαϊκή Εδαφική

Συνεργασία: 15 εκατ. €

Τομείς επικέντρωσης των προγραμμάτων

Πρώθηση της εγκατάστασης μικρομεσαίων επιχειρήσεων· ανάπτυξη αστικών κέντρων που έχουν επιτύχει την οικονομική αλλαγή· βελτίωση της γνώσης και καινοτομίας, ιδίως των δημόσιων και ιδιωτικών ερευνητικών κέντρων· αύξηση του ποσοστού απασχόλησης, ιδίως των γυναικών και των μεγαλύτερων σε ηλικία εργαζομένων

Στόχοι

Συμβολή στην επίτευξη του στόχου να αυξηθούν οι δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη στο 3 % του ΑΕγχΠ, ιδίως στον ιδιωτικό τομέα, και να μειωθούν οι εκπομπές CO₂ για να επιτευχθούν οι στόχοι του Κυότο

Πράσινο φως για την αειφόρο ανάπτυξη

Οι περιφερειακές πολιτικές πρέπει να είναι αειφόρες και διατίθενται μεγαλύτερα ποσά παρά ποτέ για φιλικές προς το περιβάλλον πρωτοβουλίες την περίοδο 2007-13. Το περιβάλλον μπορεί να είναι πηγή οικονομικής ανάπτυξης, είτε μέσω της ενθάρρυνσης καινοτόμων καθαρών τεχνολογιών, της προώθησης της χρησιμοποίησης αποδοτικής ενέργειας ή της ενδυνάμωσης του οικολογικού τουρισμού είτε απλά μέσω των φυσικών ενδιαιτημάτων που καθιστούν τις περιοχές ελκυστικότερες.

Η εξασφάλιση της αειφόρου ανάπτυξης και ενός υψηλού επιπέδου περιβαλλοντικής προστασίας είναι ζητούμενα όλων των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παρομοίως, οι νομικές βάσεις και οι κατευθυντήριες γραμμές της περιφερειακής πολιτικής ορίζουν ότι πρέπει να υπάρχει ολοκλήρωση ανάμεσα στους οικονομικούς, κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς στόχους. Η περιφερειακή ανάπτυξη μπορεί να είναι βιώσιμη μόνο εάν σέβεται το περιβάλλον.

Η περιφερειακή πολιτική της ΕΕ μπορεί να συνεισφέρει στην αειφορία προωθώντας φιλικές προς το περιβάλλον τεχνολογίες: πρωτοβουλίες στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας και των υποδομών που διασφαλίζουν την υψηλή ποιότητα των υδάτων, του ατμοσφαιρικού αέρα και του εδάφους. Επιπλέον, τα κράτη μέλη πρέπει να διενερ-

γούν αξιολογήσεις περιβαλλοντικών επιπτώσεων και να συμβουλευόνται τις περιβαλλοντικές αρχές και το κοινό όταν εφαρμόζουν προγράμματα της πολιτικής για τη συνοχή.

Το συνολικό ποσό που έχουν διαθέσει τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής σε περιβαλλοντικά προγράμματα έχει διπλασιαστεί σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού και ανέρχεται συνολικά σε 100 δισ. €, ή στο 30 % των συνολικών πόρων. Το ήμισυ αυτής της επένδυσης θα διατεθεί σε επενδύσεις υποδομών για την επεξεργασία λυμάτων και αποβλήτων, την ανάπλαση μολυσμένων περιοχών, τη μείωση της ρύπανσης και τη στήριξη ενεργειών προστασίας της φύσης και πρόληψης των κινδύνων. Το άλλο ήμισυ θα διατεθεί σε επενδύσεις με περιβαλλοντική επίπτωση σε τομείς όπως τα συστήματα μεταφορών και ενέργειας, η οικολογική καινοτομία, η περιβαλλοντική διαχείριση για επιχειρήσεις, η αστική και αγροτική ανάπτυξη και ο οικολογικός τουρισμός. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι ποσό άνω των 7 δισ. ευρώ προορίζεται για τη στήριξη της ενεργειακής απόδοσης και των ανανεώσιμων μορφών ενέργειας.

Το Ταμείο Συνοχής (που λειτουργεί στη Βουλγαρία, την Κύπρο, την Τσεχική Δημοκρατία, την Εσθονία, την Ελλάδα, την Ουγγαρία, τη Λεττονία, τη Λιθουανία, τη Μάλτα, την Πολωνία, την Πορτογαλία, τη Ρουμανία, τη Σλοβακία, τη Σλοβενία και την Ισπανία) είναι η σημαντικότερη πηγή χρηματοδότησης

Πρώτηση αποδοτικών πηγών ενέργειας: ηλιακοί συλλέκτες στο Marstal, Fyns amt, Δανία

Δανία

Διατεθέντα κεφάλαια 2007-13

Σύνολο: 613 εκατ. €

Περιφερειακή

Ανταγωνιστικότητα και

Απασχόληση: 510 εκατ. €

Ευρωπαϊκή Εδαφική

Συνεργασία: 103 εκατ. €

Τομείς επικέντρωσης των προγραμμάτων

Ανθρώπινοι πόροι
καινοτομία: αυξημένη
χρήση της τεχνολογίας
της πληροφορίας
επιχειρηματικότητα
ελκυστικές περιφέρειες
βελτίωση της ικανότητας
προσαρμογής και των
επαγγελματιών προσόντων
του εργατικού δυναμικού

Στόχοι

Αύξηση του ποσοστού
επαγγελματικής κατάρτισης
Αύξηση του αριθμού των
καινοτόμων επιχειρήσεων
Αύξηση του ρυθμού
διείσδυσης των τεχνολογιών
της πληροφορίας και
επικοινωνίας σε επιχειρήσεις
από 56 % (2005) σε 75 %

έργων υποδομής που συνδέονται με το περιβάλλον (ιδίως στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης, των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, των σιδηροδρομικών μεταφορών και των πολυτροπικών συστημάτων μεταφορών ή των δημόσιων μεταφορών). Χρηματοδοτεί έργα που απαιτούν μεγάλες επενδύσεις και βοηθά αυτές τις χώρες να συμμορφωθούν με τα περιβαλλοντικά πρότυπα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι περιφέρειες σε όλη την Ευρώπη θα είναι όλο και περισσότερο αντιμέτωπες με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, όπως και με νέες προκλήσεις όσον αφορά τον ενεργειακό εφοδιασμό και την ενεργειακή απόδοση. Οι προκλήσεις αυτές θα ποικίλλουν ανάλογα με την περιοχή. Ενώ το 7 % του πληθυσμού της Ένωσης ζει σε περιοχές που κινδυνεύουν από πλημμύρες, το 9 % περίπου ζει σε περιοχές στις οποίες παρατηρούνται διαστήματα άνω των 120 ημερών χωρίς βροχόπτωση. Οι συνδυασμένες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής θα δημιουργήσουν σοβαρά προβλήματα στην ποιότητα ζωής, τον τουρισμό και τη γεωργία σε ορισμένες περιφέρειες της ΕΕ.

Η πολιτική συνοχής μπορεί να συμβάλει σημαντικά στη στήριξη των προσπάθειών προσαρμογής στη μελλοντική κλιματική αλλαγή και ελαχιστοποίησης των αρνητικών επιπτώσεών της σε περιφερειακό επίπεδο. Μπορεί να στηρίξει την οικολογική καινοτομία, μέτρα πρόληψης των περιβαλλοντικών κινδύνων και τις καθαρές επιχειρήσεις και να

δημιουργήσει ευκαιρίες στην αγορά για επιχειρήσεις σε αυτούς τους τομείς.

Τα νέα προγράμματα περιφερειακής πολιτικής στηρίζουν όσο ποτέ στο παρελθόν την ανάπτυξη ανανεώσιμων και εναλλακτικών μορφών ενέργειας, προσφέροντας στις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις ευκαιρίες από τις οποίες μπορούν να ωφεληθούν. Η ανάπτυξη τεχνολογιών, όπως η αιολική, η ηλιακή ενέργεια και η ενέργεια από βιομάζα μπορούν να καταστήσουν την ΕΕ πρωτοπόρο και να ενισχύσουν την ανταγωνιστική της θέση.

Η αυξανόμενη εξάρτηση της Ευρώπης από τις εισαγωγές ενέργειας και η συνεχής αύξηση της κυκλοφοριακής συμφόρησης στα οδικά δίκτυα και στις εναέριες μεταφορές περιορίζει την ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας. Ως εκ τούτου, οι εφαρμογές και τα δίκτυα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η χρησιμοποίηση λιγότερο ρυπογόνων τρόπων μεταφορών και φιλικών προς το περιβάλλον τεχνολογιών αποτελούν βασικές προτεραιότητες για τον εκσυγχρονισμό της παραγωγής και τη μείωση των εκπομπών ρύπων. Στον τομέα των μεταφορών, η δημιουργία νέων ισορροπιών ανάμεσα στις εναέριες και οδικές μεταφορές, αφενός, και τις σιδηροδρομικές, εσωτερικές πλωτές και μικρής απόστασης θαλάσσιες μεταφορές, αφετέρου, πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις διαφορετικές καταστάσεις που επικρατούν στα κράτη μέλη.

Αποκατάσταση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Μάλτας

Μάλτα

Διατεθέντα κεφάλαια 2007-13

Σύνολο: 855 εκατ. €
Σύγκλιση: 840 εκατ. €
Ευρωπαϊκή Εδαφική
Συνεργασία: 15 εκατ. €

Τομείς επικέντρωσης των προγραμμάτων

Στήριξη μιας μεγεθυνόμενης, βασιζόμενης στη γνώση και ανταγωνιστικής οικονομίας: βελτίωση της ελκυστικότητας και της ποιότητας ζωής: επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο: αντιμετώπιση της περιφερειακής ιδιαιτερότητας του Gozo

Στόχοι

Αύξηση του κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ σε σχέση με τον κοινοτικό μέσο όρο από 69,2 % το 2005 σε 74 % έως το 2013
Αύξηση των ονομαστικών εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών κατά 4 % από το 2007 έως το 2013 ως δείκτη βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας
Αύξηση του ποσοστού απασχόλησης από 54,3 % το 2005 σε 57 % το 2013

Καλύτερη ποιότητα ζωής στις πόλεις της Ευρώπης

Οι πόλεις συμβολίζουν τη διπλή πρόκληση που αντιμετωπίζει σήμερα η Ευρωπαϊκή Ένωση: πώς θα βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα και ταυτόχρονα θα ικανοποιηθούν οι κοινωνικές και περιβαλλοντικές απαιτήσεις.

Οι πόλεις της Ευρώπης είναι τα κέντρα οικονομικής δραστηριότητας, καινοτομίας και απασχόλησης, αλλά αντιμετωπίζουν και πολλές προκλήσεις. Η τάση προαστιοποίησης, η συγκέντρωση φτωχών και ανέργων στις αστικές συνοικίες, η αύξηση της κυκλοφοριακής συμφόρησης είναι σύνθετα προβλήματα που απαιτούν ολοκληρωμένες απαντήσεις στα συστήματα μεταφορών, στέγης και επαγγελματικής κατάρτισης και απασχόλησης τα οποία πρέπει να είναι προσαρμοσμένα στις τοπικές ανάγκες. Η ευρωπαϊκή περιφερειακή πολιτική και η πολιτική συνοχής αντιμετωπίζουν αυτές τις προκλήσεις.

Οι πολιτικές είναι σχεδιασμένες για να στηρίζουν τις πόλεις ως κινητήριες δυνάμεις περιφερειακής ανάπτυξης. Η προώθηση της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και της ανάπτυξης υπηρεσιών ενισχύει την ελκυστικότητά τους. Η αναβάθμιση των προαστίων που βρίσκονται σε κρίση, ιδίως με την αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος, την αναζωογόνηση εγκαταλειμμένων βιομηχανικών χώρων και τη διατήρηση και ανάπτυξη της ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς,

συμβάλλει στην ισόρροπη αστική ανάπτυξη. Η στήριξη καθαρών συστημάτων αστικών μεταφορών ενισχύει την αειφορία των πόλεων.

Περίπου 21,1 δισ. € έχουν διατεθεί για την αστική ανάπτυξη την περίοδο από το 2007 έως το 2013, δηλαδή 6,1 % του συνολικού προϋπολογισμού της πολιτικής της ΕΕ για τη συνοχή. Από το ποσό αυτό, τα 3,4 δισ. € διατίθενται για την αποκατάσταση βιομηχανικών χώρων και μολυσμένων εδαφών, 9,8 δισ. € για έργα αστικής και αγροτικής ανάπτυξης, 7 δισ. € για καθαρά συστήματα αστικών μεταφορών και 917 εκατ. € για τη στέγαση.

Άλλες επενδύσεις σε υποδομές έρευνας και καινοτομίας, μεταφορών, περιβάλλοντος, εκπαίδευσης, υγείας και πολιτισμού έχουν επίσης σημαντική επίπτωση στις πόλεις.

Μέσα από μια ολοκληρωμένη προσέγγιση, η πολιτική συνοχής μπορεί να αξιοποιήσει τις συνέργειες ανάμεσα στους διάφορους τομείς πολιτικής και να ενθαρρύνει το διάλογο ανάμεσα σε δημόσιες διοικήσεις, κοινωνικούς και οικονομικούς εταίρους και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών. Οι νέοι κανονισμοί της πολιτικής για τη συνοχή της περιόδου 2007-13 παρέχουν τα μέσα για να ενισχυθεί η διάσταση της αστικής ανάπτυξης στη νέα γενιά προγραμμάτων. Δίνουν έμφαση στην ανάγκη συμμετοχής των τοπικών και περιφερειακών αρχών στο σχεδιασμό και την υλοποίηση των προγραμμάτων.

Το κέντρο της παλιάς πόλης Teic, στην Τσεχική Δημοκρατία, προσελκύει επισκέπτες

Οι εθνικές και περιφερειακές αρχές μπορούν να αναθέσουν τη διαχείριση ή μέρος της διαχείρισης των προγραμμάτων σε τοπικές αρχές και μπορούν επίσης να συμμετέχουν άλλοι ιδιωτικοί οργανισμοί.

Κατά την περίοδο 2007-13, οι ευρωπαϊκές πόλεις θα επωφεληθούν πολλαπλώς από τα χρηματοδοτικά μέσα, τις πρωτοβουλίες και τα εργαλεία της πολιτικής για τη συνοχή:

- n** Τα ζητήματα αστικής ανάπτυξης έχουν ενσωματωθεί σε μεγάλο βαθμό σε όλα τα περιφερειακά και εθνικά προγράμματα που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής.
- n** Η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και η δικτύωση μεταξύ πολεοδομών και άλλων τοπικών συμβούλων εντάσσεται στο πρόγραμμα URBACT II.
- n** Το **JESSICA** (Κοινή Ευρωπαϊκή Στήριξη για Βιώσιμες Επενδύσεις σε Αστικές Περιοχές) είναι μια νέα πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σε συνεργασία με την

Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και την Αναπτυξιακή Τράπεζα του Συμβουλίου της Ευρώπης. Προωθεί τη χρηματοοικονομική τεχνική για βιώσιμες επενδύσεις, οικονομική ανάπτυξη και απασχόληση στις αστικές περιοχές της Ευρώπης.

- n** Ο αστικός έλεγχος παρέχει στατιστικά δεδομένα και πληροφορίες για τις συνθήκες διαβίωσης σε 357 ευρωπαϊκές πόλεις στα 27 κράτη μέλη της ΕΕ και στη Νορβηγία, την Ελβετία και την Τουρκία. Περισσότεροι από 330 δείκτες για τη ζωή στα αστικά κέντρα της Ευρώπης παρέχουν στοιχεία για τον πληθυσμό, τη στέγαση, την υγεία, την εγκληματικότητα, την αγορά εργασίας, την οικονομική δραστηριότητα, τις εισοδηματικές ανισότητες, την τοπική διοίκηση, τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών, τα εκπαιδευτικά εφόδια, την πολιτιστική υποδομή και τον τουρισμό.

Τσεχική Δημοκρατία

Διατεθέντα κεφάλαια 2007-13

Σύνολο: 26,7 δισ. €

Σύγκλιση: 25,9 δισ. €

Περιφερειακή

Ανταγωνιστικότητα και

Απασχόληση: 419 εκατ. €

Ευρωπαϊκή Εδαφική

Συνεργασία: 389 εκατ. €

Τομείς επικέντρωσης των προγραμμάτων

Αύξηση της

ανταγωνιστικότητας· στήριξη

της έρευνας και ανάπτυξης·

καινοτομία· ανάπτυξη

αιεφόρου τουρισμού·

εκπαίδευση· απασχόληση·

κοινωνική συνοχή·

ανάπτυξη της κοινωνίας

της πληροφορίας· μείωση

του διοικητικού φόρτου

εργασίας· βελτίωση της

πρόσβασης στις μεταφορές·

αιεφόρος αγροτική και αστική

ανάπτυξη

Στόχοι

Επίτευξη του οικονομικού

επιπέδου της ΕΕ-25

Αύξηση του ποσοστού

απασχόλησης από 64,8 % το

2005 στο 66,8 %

Αύξηση του ποσοστού του

ΑΕγχΠ που διατίθεται στην

έρευνα και ανάπτυξη από

1,42 % σε 2,2 % έως το 2015

Κατάρτιση στο χώρο εργασίας στην Ιταλία

Ιταλία

Διατεθέντα κεφάλαια 2007-13

Σύνολο: 28,8 δισ. €

Σύγκλιση: 21,6 δισ. €

Περιφερειακή

Ανταγωνιστικότητα και

Απασχόληση: 6,3 δισ. €

Ευρωπαϊκή Εδαφική

Συνεργασία: 846 εκατ. €

Τομείς επικέντρωσης των προγραμμάτων

Ανάπτυξη δικτύων γνώσης·

βελτίωση του βιοτικού

επιπέδου· ασφάλεια και

κοινωνική ένταξη· ενίσχυση

ομίλων επιχειρήσεων,

υπηρεσιών και του

ανταγωνισμού· διεθνοποίηση

και εκσυγχρονισμός της

οικονομίας

Στόχοι

Συμβολή για να υπάρξει μέση

ετήσια αύξηση του ΑΕγχΠ

από 2,4 % έως 3,1 % στις

περιφέρειες της σύγκλισης

Αύξηση της απασχόλησης

από το 45 % στο 50 % σε

αυτές τις περιφέρειες

Επενδύοντας στο ανθρώπινο δυναμικό

Η ΕΕ χρειάζεται 24 εκατομμύρια περισσότερες θέσεις απασχόλησης για να επιτύχει το στόχο του ποσοστού απασχόλησης του 70 %. Με τη γήρανση του πληθυσμού στην Ευρώπη, η απασχόληση και η κατάρτιση του εργατικού δυναμικού αποκτούν ζωτική σημασία.

Τα ποσοστά απασχόλησης, το επίπεδο δεξιοτήτων και η επίπτωση της δημογραφικής αλλαγής παρουσιάζουν μεγάλες διαφορές ανάμεσα στις περιφέρειες της ΕΕ και απαιτούν ειδικά προσαρμοσμένους τρόπους αντιμετώπισης. Το πώς θα δημιουργηθούν περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και θα υπάρξει ένα εκπαιδευμένο εργατικό δυναμικό ικανό να αντιμετωπίσει τις μελλοντικές προκλήσεις είναι το κρίσιμο ερώτημα για την επιτυχία της πολιτικής συνοχής. Από το 2007 έως το 2013, η πολιτική συνοχής θα επενδύσει 95 δισ. ευρώ στο ανθρώπινο δυναμικό, 76 δισ. € μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και 19 δισ. € μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).

Τα τελευταία έτη, η απασχόληση έχει αυξηθεί και τα ποσοστά ανεργίας μειώθηκαν. Ο ρυθμός αύξησης της απασχόλησης στην ΕΕ ήταν κατά μέσο όρο 1 %, αυξάνοντας το ποσοστό απασχόλησης στο 63,8 % το 2005. Το ίδιο έτος, το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε

στο 8,7 % από 9,1 % το προηγούμενο έτος. Στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες της ΕΕ, τα περιφερειακά ποσοστά απασχόλησης παρουσίασαν σύγκλιση κατά την περίοδο από το 2000 έως το 2005 και η ανεργία μειώθηκε από 13,4 % σε 12,4 %. Εντούτοις, το 2005, τα ποσοστά απασχόλησης σε αυτές τις περιφέρειες ήταν περίπου 11 % χαμηλότερα από τα αντίστοιχα ποσοστά στην υπόλοιπη ΕΕ.

Οι περιφέρειες πρέπει να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα της έλλειψης ειδικοτήτων για να διατηρήσουν την ανταγωνιστικότητά τους σε μια παγκόσμια οικονομία που βασίζεται στη γνώση. Οι διαφορές στα επίπεδα εκπαίδευσης είναι ακόμη εντονότερες μεταξύ των περιφερειών παρά μεταξύ των χωρών: στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες της ΕΕ-27, μόνο το 14 % του πληθυσμού σε παραγωγική ηλικία είχε πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης το 2005, σε σύγκριση με 25 % στις περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες.

Ο πληθυσμός της Ευρώπης προβλέπεται ότι θα αρχίσει να μειώνεται περί το 2020. Από το 2000 έως το 2005, ο συνολικός ρυθμός αύξησης του πληθυσμού ήταν 0,4 % και το 86 % αυτής της αύξησης ήταν αποτέλεσμα της μετανάστευσης. Ήδη σήμερα, 85 περιφέρειες της ΕΕ, ιδίως στα νέα κράτη μέλη, παρουσιάζουν απόλυτη μείωση του πληθυσμού και άλλες 76 διατηρούν το ρυθμό αύξησης του πληθυσμού μόνο χάρη στη μετανάστευση. Οι

Επενδύοντας στο ανθρώπινο δυναμικό: νέο κέντρο φροντίδας παιδιών σε παιδικό σταθμό για παιδιά Ρομ, Σλοβακία

Σλοβακία

Διατεθέντα κεφάλαια 2007-13

Σύνολο: 11,6 δισ. €

Σύγκλιση: 10,9 δισ. €

Περιφερειακή

Ανταγωνιστικότητα και

Απασχόληση: 449 εκατ. €

Ευρωπαϊκή Εδαφική

Συνεργασία: 227 εκατ. €

Τομείς επικέντρωσης των προγραμμάτων

Υποδομές και περιφερειακή προσβασιμότητα· καινοτομία· κοινωνία της πληροφορίας και οικονομία της γνώσης· ανθρώπινοι πόροι και εκπαίδευση

Στόχοι

Επίτευξη του 60 % του επιπέδου οικονομικής ανάπτυξης της ΕΕ-15
Αύξηση του ποσοστού απασχόλησης από 57,7 % το 2005 σε 63,4 % το 2013

τάσεις αυτές θα περιορίσουν τη δυνατότητα μελλοντικής αύξησης της απασχόλησης.

Αν και η συνολική απασχόληση εκτιμάται ότι θα συνεχίσει να αυξάνεται μέχρι το 2017, λόγω της αύξησης της συμμετοχής του εργατικού δυναμικού, είναι πιθανό ότι ύστερα από αυτή την ημερομηνία θα αρχίσει να μειώνεται. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των Ηνωμένων Εθνών, ο πληθυσμός της Ευρώπης θα μειωθεί κατά 70 εκατομμύρια μέχρι το 2050· ταυτόχρονα, ο πληθυσμός της Ασίας θα αυξηθεί κατά 1,3 δισεκατομμύρια και ο πληθυσμός της Αφρικής κατά 1 δισεκατομμύριο. Η δημογραφική αλλαγή αυτού του μεγέθους θα έχει επίπτωση στην κατανομή των οικονομικών δραστηριοτήτων.

Για την περίοδο 2007-13, οι επενδυτικές προτεραιότητες της πολιτικής για τη συνοχή διαθέτουν σημαντικούς πόρους για τη βελτίωση της προσαρμοστικότητας του εργατικού δυναμικού. Ποσό άνω των 70 δισ. € από τους πόρους του ΕΚΤ θα επενδυθεί στην επαγγελματική κατάρτιση, την απασχόληση

και σε δράσεις για τη βελτίωση της κοινωνικής ένταξης. Επιπλέον, το ΕΤΠΑ επενδύει κατ'εξοχήν σε υποδομές που συνδέονται με την απασχόληση, την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση, όπως σχολεία, νοσοκομεία και εγκαταστάσεις φροντίδας παιδιών.

Αναγνωρίζοντας τη σημαντική αποδοτικότητα των επενδύσεων στην εκπαίδευση κατά τα πρώτα στάδια της ζωής, όλα τα κράτη μέλη έχουν διαθέσει σημαντικό μέρος από τους διαθέσιμους πόρους για τον εκσυγχρονισμό και τη μεταρρύθμιση των συστημάτων εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης. Παραδείγματος χάριν, η Δανία έχει θέσει ως στόχο το 45 % των ανειδίκευτων εργαζομένων να συμμετάσχουν σε δραστηριότητες κατάρτισης μέσα σε ένα έτος. Διάφορα κράτη μέλη, περιλαμβανομένης της Γερμανίας, της Ισπανίας, της Λεττονίας, της Λιθουανίας, της Κύπρου, της Δανίας και της Εσθονίας, έχουν θέσει έναν φιλόδοξο στόχο να επιτύχουν ποσοστά απασχόλησης 70 %, ενώ το Ηνωμένο Βασίλειο έχει θέσει ως ποσοστό αναφοράς το 80 %.

Renew North: πρωτοβουλία στον τομέα της ενέργειας, Northumberland, Ηνωμένο Βασίλειο.

Ηνωμένο Βασίλειο

Διατεθέντα κεφάλαια 2007-13

Σύνολο: 10,6 δισ. €
Σύγκλιση: 2,9 δισ. €
Περιφερειακή
Ανταγωνιστικότητα και
Απασχόληση: 6,9 δισ. €
Ευρωπαϊκή Εδαφική
Συνεργασία: 722 εκατ. €

Τομείς επικέντρωσης των προγραμμάτων

Επιχειρηματικότητα και
καινοτομία· δεξιότητες και
απασχόληση· περιβάλλον
και κοινότητα· αειφορία·
επικέντρωση της
προσπάθειας στις ελλείψεις
της αγοράς· ισότητα·
εταιρικές σχέσεις με τις
τοπικές αρχές· τριτοβάθμια
εκπαίδευση· εθελοντισμός και
ιδιωτικός τομέας· στήριξη για
το πρόγραμμα δράσης της
Λισαβόνας

Στόχοι

Βελτίωση δεξιοτήτων
Αύξηση των επενδύσεων
στην έρευνα και ανάπτυξη,
ιδίως στον ιδιωτικό τομέα
Ενίσχυση της καινοτομίας και
της επιχειρηματικότητας

Δαπανούμε με σύνεση

Διάφορα νέα μέσα και πρωτοβουλίες επιτρέπουν την αποτελεσματικότερη δυνατή και αειφόρο χρήση των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής την περίοδο 2007-13. Αξιοποιούν την εμπειρία από τη διαχείριση έργων ή τη χρηματοοικονομική τεχνική, εξασφαλίζοντας ότι η επίπτωση των επενδύσεων διατηρείται και συμβάλει στη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη των περιφερειών.

Η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των χρηματοδοτικών μέσων της πολιτικής για τη συνοχή μπορεί να αυξήσει τις δημόσιες επενδύσεις. Για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αναπτύξει τρία μέσα σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ), την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ) και την Τράπεζα του Συμβουλίου της Ευρώπης (ΤΣΕ). Οι τράπεζες αυτές ασχολούνται με τα τεχνικά στοιχεία των μεγάλων έργων υποδομής, τις εταιρικές σχέσεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα ή τη χρηματοοικονομική τεχνική ανάμεσα στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες.

Η στενότερη συνεργασία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων θα ενισχύσει τη δημιουργία ικανοτήτων των εθνικών και περιφερειακών διοικήσεων.

Τα τρία νέα μέσα είναι:

n Το JASPERS (Κοινή Βοήθεια για τη Στήριξη Σχεδίων στις Ευρωπαϊκές Περιφέρειες), που αναπτύσσει τη συνεργασία ανάμεσα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την ΕΤΕπ και την ΕΤΑΑ, συγκεντρώνει πραγματογνωμοσύνη και βοηθά τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες στην υλοποίηση μεγάλων έργων. Βασικοί τομείς της ενίσχυσης είναι: έργα υποδομής μεταφορών και ενέργειας (περιλαμβανομένων των διευρωπαϊκών δικτύων)· πρωτοβουλίες για την ενεργειακή απόδοση και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ιδίως για την αξιολόγηση εταιρικών σχέσεων δημόσιου-ιδιωτικού τομέα. Υπάρχει ομάδα εμπειρογνομόνων JASPERS που διευθύνεται από την έδρα της ΕΤΕπ στο Λουξεμβούργο.

n Το JEREMIE (Κοινοί Πόροι για Πολύ Μικρές έως Μεσαίες Επιχειρήσεις), μια πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της ΕΤΕπ και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων (ΕΤΑΕ), διευκολύνει την πρόσβαση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) στη χρηματοδότηση. Το JEREMIE επιτρέπει στα κράτη μέλη και τις περιφέρειες να αναθέσουν στο ΕΤΑΕ τη διαχείριση των προγραμμάτων χρηματοοικονομικής τεχνικής και χρηματοδότησης ΜΜΕ. Τα προϊόντα περιλαμβάνουν ίδια κεφάλαια, κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών, εγγυήσεις, δάνεια και τεχνική βοήθεια, που θα επιτρέψουν να λειτουργήσουν τα κεφάλαια της ΕΕ ως μοχλός χρηματοδό-

Επενδύοντας στην έρευνα: Ερευνητικό Κέντρο Βιοτεχνολογίας Minerve στο Σαρλερουά, Βαλονία, Βέλγιο

τησης με τη χρησιμοποίηση ανανεώσιμων χρηματοοικονομικών προϊόντων αντί των επιχορηγήσεων. Το ΕΤΑΕ και οι εθνικές και περιφερειακές αρχές θα σχεδιάσουν ειδικά προσαρμοσμένα συστήματα στήριξης των ΜΜΕ σε όλους τους τομείς. Η πρωτοβουλία JEREMIE εκτιμάται ότι θα συμβάλει σημαντικά στη βελτίωση της πρόσβασης των ΜΜΕ στη χρηματοδότηση σε είκοσι περίπου κράτη μέλη, με τη χρήση χρηματοδοτικών πόρων του ΕΤΠΑ της τάξης των 2,5 δισ. €.

n Το **JESSICA** (Κοινή Ευρωπαϊκή Στήριξη για Βιώσιμες Επενδύσεις σε Αστικές Περιοχές), μια πρωτοβουλία της Επιτροπής, της ΕΤΕπ και της Τράπεζας του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προώθηση βιώσιμων επενδύσεων σε έργα και προγράμματα αστικής ανάπτυξης. Συνδέει τα κράτη

μέλη, τις περιφέρειες και τις πόλεις με το ευρωπαϊκό τραπεζικό σύστημα και το χρηματοπιστωτικό τομέα για περισσότερες και καλύτερες επενδύσεις στις πόλεις. Οι διαχειριστικές αρχές των προγραμμάτων των Διαρθρωτικών Ταμείων μπορούν να επωφεληθούν από εξωτερικούς συμβούλους για να αποκτήσουν μεγαλύτερη πρόσβαση σε δανειακά κεφάλαια για να προωθήσουν την αστική ανάπτυξη. Πόροι των επιχειρησιακών προγραμμάτων που θα επενδυθούν στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας JESSICA μπορούν να μεταφερθούν σε ταμεία αστικής ανάπτυξης και μπορεί να υπάρξει συγχρηματοδότηση από οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, τράπεζες, ταμεία συντάξεων ή επενδυτικά ταμεία.

Βέλγιο

Διατεθέντα κεφάλαια 2007-13

Σύνολο: 2,3 δισ. €

Σύγκλιση: 638 εκατ. €

Περιφερειακή

Ανταγωνιστικότητα και

Απασχόληση: 1,4 δισ. €

Ευρωπαϊκή Εδαφική

Συνεργασία: 194 εκατ. €

Τομείς επικέντρωσης των προγραμμάτων

Ενίσχυση της βιώσιμης εδαφικής συνοχής και ανταγωνιστικότητας· προώθηση της οικονομίας της γνώσης και της καινοτομίας· αστική ανάπτυξη· ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού και επιχειρήσεων· έρευνα· κατάρτιση· μείωση της ανεργίας· καταπολέμηση των διακρίσεων· προώθηση της ισότητας

Στόχοι

Συμβολή στην επίτευξη του στόχου να διατεθεί το 3 % του ΑΕγχΠ στην έρευνα και ανάπτυξη

Αύξηση του ποσοστού απασχόλησης στο 70 %, στο 60 % για τις γυναίκες και στο 50 % για εργαζόμενους ηλικίας από 55 έως 64 ετών

Ανανέωση των σιδηροδρομικών γραμμών στη Σλοβενία

Σλοβενία

Διατεθέντα κεφάλαια 2007-13

Σύνολο: 4,2 δισ. €

Σύγκλιση: 4,1 δισ. €

Ευρωπαϊκή Εδαφική

Συνεργασία: 104 εκατ. €

Τομείς επικέντρωσης των προγραμμάτων

Πρωώθηση της

επιχειρηματικότητας,

της καινοτομίας και της

τεχνολογικής ανάπτυξης

ενίσχυση του ανθρώπινου

δυναμικού· δημιουργία

θέσεων εργασίας· ισόρροπη

περιφερειακή ανάπτυξη

Στόχοι

Στήριξη για ετήσια αύξηση

του ΑΕγχΠ κατά 0,75 %

Συμβολή στην αύξηση του

ποσοστού απασχόλησης

κατά 1,7 %

Συνεργασία χωρίς σύνορα

Η πολιτική συνοχής ενθαρρύνει περιφέρειες και πόλεις από διαφορετικά κράτη της ΕΕ και πέρα από αυτήν να συνεργαστούν και να αξιοποιήσουν τις γνώσεις τους μέσω της υλοποίησης κοινών προγραμμάτων, έργων και δικτύων. Υπάρχουν ορισμένες πρωτοβουλίες για την περίοδο 2007-13.

Ο στόχος της Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας, που χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), στηρίζει προγράμματα διασυνοριακής, διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας. Ο προϋπολογισμός των 8,7 δισ. € γι' αυτόν το στόχο αντιπροσωπεύει το 2,5 % της συνολικής χορήγησης για την πολιτική συνοχής την περίοδο 2007-13. Υπάρχει επίσης και ένα νομικό μέσο για την ενίσχυση της διασυνοριακής συνεργασίας και ορισμένα νέα χρηματοδοτικά μέσα για την ενίσχυση της περιφερειακής ανάπτυξης κατά μήκος των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ και των συνόρων με υποψήφιες και εν δυνάμει υποψήφιες για προσχώρηση χώρες και τρίτες χώρες.

Οι διάφορες συνιστώσες του στόχου της Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας είναι:

n 53 προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας κατά μήκος εσωτερικών συνόρων της ΕΕ. Συμβάλλουν στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και τη δημιουργία μικρομεσαίων επιχειρήσεων· του διασυνοριακού εμπορίου· του τουρισμού και του πολιτισμού· της περιβαλλοντικής διαχείρισης των μεταφορών, των δικτύων πληροφόρησης και επικοινωνίας· της διαχείρισης των υδάτων, των αποβλήτων και της ενέργειας της

κοινής χρήσης υποδομών υγείας, πολιτισμού και εκπαίδευσης και της δικαστικής και διοικητικής συνεργασίας.

Συνεισφορά του ΕΤΠΑ: 5,6 δισ. €

n 13 προγράμματα διακρατικής συνεργασίας καλύπτουν ευρύτερες περιοχές συνεργασίας όπως η Βαλτική Θάλασσα, οι Άλπεις και η Μεσόγειος. Εστιάζονται σε διαπεριφερειακά έργα που αφορούν την καινοτομία, το περιβάλλον και την πρόληψη κινδύνων, την προσβασιμότητα και την αειφόρο αστική ανάπτυξη.

Συνεισφορά του ΕΤΠΑ: 1,8 δισ. €

n Το πρόγραμμα διαπεριφερειακής συνεργασίας (INTERREG IV Γ) παρέχει πλαίσιο για την ανταλλαγή εμπειριών ανάμεσα σε περιφερειακούς και τοπικούς οργανισμούς διαφόρων χωρών. Έχει δύο προτεραιότητες: την καινοτομία και την οικονομία της γνώσης και το περιβάλλον και την πρόληψη των κινδύνων. Μαζί με το πρόγραμμα URBACT II, αυτό το πρόγραμμα αποτελεί το βασικό μέσο για την υλοποίηση της πρωτοβουλίας της ΕΕ «Περιφέρειες για την οικονομική αλλαγή» που έχει σχεδιαστεί για να στηρίξει τα περιφερειακά και αστικά δίκτυα τα οποία αναπτύσσουν και διαδίδουν βέλτιστες πρακτικές για τον οικονομικό εκσυγχρονισμό.

Συνεισφορά του ΕΤΠΑ: 321 εκατ. €

Χώρες: ΕΕ-27, Νορβηγία και Ελβετία

n Το πρόγραμμα URBACT II συγκεντρώνει φορείς σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο με στόχο την ανταλλαγή εμπειριών και τη διευκόλυνση της μάθησης για ζητήματα πολιτικής αστικής ανάπτυξης. Το πρόγραμμα στηρίζει τη δημιουργία θεματικών δικτύων και ομάδων εργασίας ανάμεσα σε πόλεις, τη

Σύνδεση χωρών: η νέα σιδηροδρομική σύνδεση μεταξύ Ουγγαρίας και Σλοβενίας

Ουγγαρία

Διατεθέντα κεφάλαια 2007-13

Σύνολο: 25,3 δισ. €

Σύγκλιση: 22,9 δισ. €

Περιφερειακή Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση: 2 δισ. €
Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία: 386 εκατ. €

Τομείς επικέντρωσης των προγραμμάτων

Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της οικονομίας της γνώσης: βελτίωση του πλαισίου λειτουργίας των επιχειρήσεων και συμβολή σε ενεργές πολιτικές για την αγορά εργασίας: ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων

Στόχοι

Αύξηση της απασχόλησης κατά 4 %

Αύξηση του ρυθμού δημιουργίας επιχειρήσεων κατά 10 % έως το 2015

διοργάνωση διασκέψεων και την ανάπτυξη εργαλείων.

Συνεισφορά του ΕΤΠΑ: 53 εκατ. €

Χώρες: ΕΕ-27, Νορβηγία και Ελβετία

- n Το «Δικτυακό Παρατηρητήριο της Ευρωπαϊκής Χωροταξίας» (ESPON) παρέχει επιστημονική πληροφόρηση για την ανάπτυξη των περιφερειών και ευρύτερων περιοχών μέσω της εφαρμοσμένης έρευνας, ανάλυσης και εργαλείων.

Συνεισφορά του ΕΤΠΑ: 34 εκατ. €

Χώρες: ΕΕ-27, Νορβηγία, Ελβετία, Ισλανδία και Λιχτενστάιν

- n Το πρόγραμμα INTERACT II προσφέρει υπηρεσίες και εργαλεία για τη διαχείριση των προγραμμάτων συνεργασίας.

Συνεισφορά του ΕΤΠΑ: 34 εκατ. €

Τα σχέδια περιφερειακής συνεργασίας μπορεί να αντιμετωπίσουν δυσκολίες εξαιτίας των διαφορετικών εθνικών φορολογικών συστημάτων, νομοθεσιών για την αγορά εργασίας ή τη χωροταξία. Ο Ευρωπαϊκός Όμιλος Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ) είναι ένα νέο μέσο που διευκολύνει τις περιφερειακές και τοπικές αρχές διαφόρων χωρών να συστήσουν ομίλους συνεργασίας με νομική προσωπικότητα. Το μέσο αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί στους τομείς των διασυνοριακών μεταφορών ή υπηρεσιών υγείας ή κοινών σπουδών και έργων. Τα μέλη του ΕΟΕΣ μπορεί να είναι εθνικοί ή περιφερειακοί δημόσιοι οργανισμοί.

Υπάρχουν δύο μέσα περιφερειακής ανάπτυξης στις υποψήφιες, τις δυνητικά υποψήφιες και τις τρίτες χώρες κατά την περίοδο 2007-13.

- n Ο Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας (IPA) βασίζεται σε εταιρικές σχέσεις με υποψήφιες χώρες για προσχώρηση στην ΕΕ — την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, την Κροατία και την Τουρκία — και εν δυνάμει υποψήφιες χώρες — Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Μαυροβούνιο και Σερβία, περιλαμβανομένου του Κοσσυφοπέδιου. Στηρίζει τις διοικητικές, κοινωνικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις καθώς και την περιφερειακή και διασυνοριακή συνεργασία.

Χρηματοδότηση της ΕΕ: 11,47 δισ. €

- n Το Ευρωπαϊκό Μέσο Γειτονίας και Εταιρικής Σχέσης (ENPI) προωθεί τη συνεργασία και την οικονομική ολοκλήρωση μεταξύ της ΕΕ και των συνεργαζόμενων χωρών — Αλγερία, Αρμενία, Αζερμπαϊτζάν, Λευκορωσία, Αίγυπτος, Γεωργία, Ισραήλ, Ιορδανία, Λίβανος, Λιβύη, Μολδαβία, Μαρόκο, Παλαιστινιακή Αρχή, Ρωσική Ομοσπονδία, Συρία, Τυνησία και Ουκρανία. Στηρίζει τις εταιρικές σχέσεις που ενθαρρύνουν τη χρηστή διακυβέρνηση και την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη. Περιλαμβάνει 15 πρότυπα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας (CBC) που υλοποιούνται κατά μήκος εξωτερικών συνόρων της ΕΕ.

Χρηματοδότηση της ΕΕ: 11,18 δισ. €, εκ των οποίων ποσό 1,18 δισ. € διατίθεται για τα προγράμματα ENPI-CBC

Από το 2006, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συμμετέχει σε έναν οργανωμένο διάλογο για την περιφερειακή πολιτική με την Κίνα και από το 2007 με τη Ρωσία.

Μετατροπή της βιομηχανικής κληρονομιάς σε πλεονέκτημα της περιοχής: Völklinger Hütte, Σάαρ, Γερμανία

Γερμανία

Διατεθέντα κεφάλαια 2007-13

Σύνολο: 26,3 δισ. €
Σύγκλιση: 16,1 δισ. €
Περιφερειακή
Ανταγωνιστικότητα και
Απασχόληση: 9,4 δισ. €
Ευρωπαϊκή Εδαφική
Συνεργασία: 851 εκατ. €

Τομείς επικέντρωσης των προγραμμάτων

Προώθηση της
καινοτομίας ενίσχυση
της ανταγωνιστικότητας
βελτίωση της ελκυστικότητας
των περιφερειών δημιουργία
περισσότερων και καλύτερων
θέσεων εργασίας

Στόχοι

Αύξηση των δαπανών για
έρευνα και καινοτομία στο
3 % του ΑΕγχΠ (από 2,5 %)
Αύξηση του ποσοστού
απασχόλησης σε 70 % (από
65,4 %)

Κάνει τη διαφορά;

Σύμφωνα με τις τελευταίες αξιολογήσεις, η πολιτική συνοχής έχει μεγάλη επίπτωση, συμβάλλει στην ώθηση της ανάπτυξης και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης στα κράτη μέλη με τις μεγαλύτερες ανάγκες και διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου στην Ευρώπη.

Κάθε πρόγραμμα των Διαρθρωτικών Ταμείων περιλαμβάνει δραστηριότητες «αξιολόγησης», μέσω των οποίων τα κράτη μέλη, οι περιφέρειες και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναλαμβάνουν τη διενέργεια τακτικών αξιολογήσεων της πολιτικής για τη συνοχή. Η επιτυχία μετράται βάσει δεικτών όπως ο ρυθμός ανάπτυξης, η δημιουργία θέσεων απασχόλησης ή η μείωση της ρύπανσης.

Η έκθεση για τη συνοχή 2007 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δείχνει ότι τα προγράμματα έχουν συμβάλει στο να μετατοπιστεί το κέντρο βάρους των πολιτικών των κρατών μελών προς μέσα που στηρίζουν την ανάπτυξη και τις απόλυτα αναγκαίες επενδύσεις σε υποδομές, στο ανθρώπινο δυναμικό και τον εκσυγχρονισμό και τη διαφοροποίηση των περιφερειακών οικονομιών. Έχουν συμβάλει στη μείωση του κοινωνικού αποκλεισμού και της φτώχειας, προσφέροντας δεξιότητες για την οικονομία της γνώσης και ενισχύοντας τις πολιτικές για την αγορά εργασίας. Σε εθνικό επίπεδο, η Ελλάδα, η Ισπανία, η Ιρλανδία και η Πορτογαλία, που ήταν οι κατ'εξοχήν δικαιούχοι της πολιτικής για τη συνοχή την περίοδο πριν από την

πρόσφατη διεύρυνση της ΕΕ, έχουν επιτύχει εντυπωσιακές επιδόσεις ανάπτυξης από το 1995 και μετά. Η Ελλάδα μείωσε τη διαφορά με την υπόλοιπη ΕΕ-27 από το 74 % του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ το 1995 στο 88 % το 2005. Κατά το ίδιο χρονικό διάστημα, η Ισπανία αύξησε το κεφαλήν ΑΕγχΠ της από το 91 % στο 102 % και η Ιρλανδία έφθασε στο 145 % από 102 %.

Η κατάσταση είναι διαφορετική στα νέα κράτη μέλη, στα οποία η πολιτική συνοχής μόλις αρχίζει να αποδίδει. Ξεκινώντας από πολύ χαμηλά επίπεδα όλες αυτές οι χώρες παρουσιάζουν ταχεία ανάπτυξη, η οποία συχνά συγκεντρώνεται στις πρωτεύουσες και τις μεγαλύτερες πόλεις. Το ΑΕγχΠ των τριών κρατών της Βαλτικής έχει σχεδόν διπλασιαστεί κατά τη δεκαετία από το 1995 έως το 2005. Ικανοποιητικές είναι επίσης οι επιδόσεις της Πολωνίας, της Ουγγαρίας και της Σλοβακίας, οι οποίες παρουσιάζουν ρυθμούς ανάπτυξης υπερδιπλάσιους από τον μέσο όρο της ΕΕ. Εντούτοις, εάν υποθέσουμε ότι θα συνεχιστούν οι τρέχοντες ρυθμοί ανάπτυξης, θα χρειαστούν περισσότερα από 15 χρόνια πριν η Πολωνία, η Βουλγαρία και η Ρουμανία αποκτήσουν κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ 75 % του μέσου όρου της ΕΕ-27. Σε περιφερειακό επίπεδο, ο σχετικά μεγάλος ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης κατά την τελευταία δεκαετία των χωρών με χαμηλό κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ συνέβαλε στο να υπάρξει σύγκλιση ανάμεσα στις περιφέρειες της ΕΕ. Από το 1995 έως το 2004, οι περιφέρειες με κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ κατώτερο του 75 % του μέσου όρου της ΕΕ μει-

Η νέα μονάδα επεξεργασίας ύδατος του Danutoni κοντά στο Petrosani, Ρουμανία

Ρουμανία

Διατεθέντα κεφάλαια 2007-13

Σύνολο: 19,7 δισ. €

Σύγκλιση: 19,2 δισ. €

Ευρωπαϊκή Εδαφική

Συνεργασία: 455 εκατ. €

Τομείς επικέντρωσης των προγραμμάτων

Ανάπτυξη βασικών υποδομών σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα: αύξηση της ανταγωνιστικότητας σε μακροπρόθεσμη προοπτική· ανάπτυξη και αποτελεσματικότερη χρησιμοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού· δημιουργία διοικητικής ικανότητας· προώθηση της ισόρροπης εδαφικής ανάπτυξης

Στόχοι

Συμβολή στην αύξηση του ΑΕγχΠ κατά 15-20 % έως το 2015

Αύξηση του ποσοστού απασχόλησης από 57,4 % σε 64 %

Επένδυση για την κατασκευή ή ανακαίνιση οδικού δικτύου μήκους 1 400 χλμ.

ώθηκαν από 78 σε 70, ενώ οι περιφέρειες με κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ κατώτερο του 50 % μειώθηκαν από 39 σε 32. Οι περιφέρειες της ΕΕ-15 που παρουσιάζουν αναπτυξιακή καθυστέρηση, οι οποίες ήταν και οι κυριότεροι δικαιούχοι της στήριξης της πολιτικής για τη συνοχή την περίοδο 2000-2006, παρουσίασαν σημαντική αύξηση του κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ. Από το 1995 έως το 2004, το κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ του 25 % αυτών των περιφερειών αυξήθηκε πάνω από το όριο του 75 %.

Κατά την περίοδο 2000-2006 κατασκευάστηκαν στην Ισπανία 850 χλμ. νέων σιδηροδρομικών γραμμών για τρένα υψηλής ταχύτητας. Επιπλέον, η βελτίωση των οδικών υποδομών συνέβαλε στην εξοικονόμηση περίπου 1,2 εκατομμυρίων ωρών, στοιχεία που συμβάλλουν σημαντικά στη δημιουργία αειφόρων μεταφορών. Σε παρόμοιο διάστημα, τα Διαρθρωτικά Ταμεία συνέβαλαν στην επιλεκτική συλλογή απορριμμάτων περίπου 6,4 εκατομμυρίων κατοίκων στην Ιταλία. Η Ισπανία πραγματοποίησε επενδύσεις περίπου 4 δισ. € σε 13.000 επενδυτικά έργα, στα οποία συμμετέχουν περίπου 100.000 ερευνητές και 256.000 βρετανικές ΜΜΕ έλαβαν χρηματοδοτική βοήθεια, συμβουλές και καθοδήγηση σε διαχειριστικές και οργανωτικές δεξιότητες.

Παρόμοιες εξελίξεις μπορούν να παρατηρηθούν και όσον αφορά τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Κατά το διάστημα από το 2000 έως το 2005, τα ποσοστά περιφερειακής απασχόλησης συνέκλιναν στο εσωτερικό της ΕΕ και το ποσοστό ανεργίας

στις περιφέρειες της ΕΕ-15 με υστέρηση μειώθηκε από 13,4 % σε 12,4 %. Ακόμη, το 2005, τα ποσοστά απασχόλησης σε αυτές τις περιφέρειες εξακολούθησαν να είναι κατά 11 % περίπου χαμηλότερα από τα ποσοστά στην υπόλοιπη Ένωση.

Όσον αφορά την περίοδο 2007-13, διάφορες μελέτες εκτιμούν ότι η πολιτική συνοχής θα συμβάλει στην αύξηση του ΑΕγχΠ κατά 6 % στα περισσότερα νέα κράτη μέλη, αγγίζοντας την καλύτερη επίδοση από τα σενάρια των υποθετικών εξελίξεων. Παραδείγματος χάριν, προβλέπεται πρόσθετη αύξηση του ΑΕγχΠ κατά 9 % για τη Λιθουανία, την Τσεχική Δημοκρατία και τη Σλοβακία, κατά 5,5-6 % για τη Βουλγαρία, την Πολωνία και τη Ρουμανία, κατά 3,5 % για την Ελλάδα και κατά 1,5 % περίπου για την Ισπανία, τα ομόσπονδα κράτη της Ανατολικής Γερμανίας και την περιφέρεια Mezzogiorno. Μέχρι το 2015, οι επενδύσεις για τη συνοχή θα μπορούσαν να συμβάλουν στη δημιουργία έως 2 εκατομμυρίων πρόσθετων θέσεων εργασίας.

Όμως, η επίπτωση των πολιτικών της συνοχής υπερβαίνει την ανάπτυξη και την απασχόληση. Οι πολιτικές αυτές διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τις άλλες κοινοτικές πολιτικές, ανεξάρτητα αν αυτές αφορούν τις κρατικές ενισχύσεις, το περιβάλλον, τις μεταφορές, τη στήριξη της καινοτομίας ή της κοινωνίας της πληροφορίας. Ακόμη, συμβάλλουν στη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό των δημόσιων διοικήσεων, την αύξηση της διαφάνειας και τη χρηστή διακυβέρνηση.

Στήριξη του αειφόρου τουρισμού: ποδηλατόδρομοι στην περιοχή του Σάλτσμπουργκ, Αυστρία

Αυστρία

Διατεθέντα κεφάλαια 2007-13

Σύνολο: 1,46 δισ. €

Σύγκλιση: 177 εκατ. €

Περιφερειακή

Ανταγωνιστικότητα και

Απασχόληση: 1,03 δισ. €

Ευρωπαϊκή Εδαφική

Συνεργασία: 257 εκατ. €

Τομείς επικέντρωσης των προγραμμάτων

Περιφερειακή

ανταγωνιστικότητα και

καινοτομία· ελκυστικότητα

των περιφερειών·

βελτίωση της ικανότητας

προσαρμογής και των

επαγγελματιών προσόντων

των εργαζομένων· εδαφική

συνεργασία· διακυβέρνηση

Στόχοι

Βελτίωση της

ανταγωνιστικότητας μέσω της

αναβάθμισης των γνώσεων

και της ενίσχυσης της

ικανότητας των επιχειρήσεων

να καινοτομούν

Στήριξη της έρευνας και

ανάπτυξης

Ισόρροπη περιφερειακή

ανάπτυξη με τη βελτίωση

της προσβασιμότητας

των περιφερειών και την

προώθηση της απασχόλησης

Ο έλεγχος των χρημάτων των φορολογουμένων

Οι ετήσιες δαπάνες των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής ανέρχονται περίπου σε 50 δισ. € από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, και σε αυτές πρέπει να προστεθούν οι εθνικές, περιφερειακές και ιδιωτικές συγχρηματοδοτήσεις. Συνολικά, εφαρμόζονται περισσότερα από 400 εθνικά και περιφερειακά προγράμματα που τα διαχειρίζονται τα κράτη μέλη και δεκάδες χιλιάδες έργα επιλέγονται κάθε έτος. Πώς εξασφαλίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι η διαχείριση των χρημάτων των φορολογουμένων είναι σωστή και αποτελεσματική;

Η απάντηση έγκειται στο σύστημα φυσικών και δημοσιονομικών ελέγχων σε επίπεδο ΕΕ, κρατών μελών και περιφερειών. Τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες πρέπει να ικανοποιούν ορισμένες ελάχιστες απαιτήσεις πριν να πραγματοποιηθεί η δαπάνη έστω και ενός ευρώ από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής για κάποιο έργο.

Για κάθε πρόγραμμα πρέπει να καθοριστούν τρεις αρχές και οι λειτουργίες τους:

n Η διαχειριστική αρχή διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τα κριτήρια επιλογής των έργων και ότι οι δικαιούχοι κατανοούν τους όρους και τις προϋποθέσεις. Επαληθεύει την τήρηση των όρων της ενίσχυ-

σης και διενεργεί τακτικούς επιτόπιους ελέγχους για να εξακριβώσει την πρόοδο και την ακρίβεια των προβλεφθεισών δαπανών. Η διαχειριστική αρχή προβαίνει σε δημοσιονομικές διορθώσεις ή στην ανάκτηση κεφαλαίων της ΕΕ σε περίπτωση παρατυπιών. Τέλος, συντάσσει ετήσιες εκθέσεις υλοποίησης και τελική έκθεση που παρουσιάζει συνοπτικά την υλοποίηση ολόκληρου του προγράμματος. Οι εκθέσεις αυτές ελέγχονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

n Η αρχή πιστοποίησης υποβάλλει περιοδικές δηλώσεις δαπανών και αιτήσεις πληρωμής στην Επιτροπή. Επαληθεύει αν οι αιτήσεις πληρωμής είναι ακριβείς και προϊόν αξιόπιστων λογιστικών συστημάτων και σύμφωνες με την ισχύουσα ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία. Διενεργεί ελέγχους και, εάν είναι απαραίτητο, επιτόπου ελέγχους. Η αρχή πιστοποίησης παρακολουθεί επίσης και κοινοποιεί τις περιπτώσεις παρατυπιών καθώς και την ανάκτηση ή επιστροφή κεφαλαίων από δικαιούχους.

n Η αρχή ελέγχου διενεργεί ελέγχους συστημάτων και ελέγχους των έργων. Διαβιβάζει στη διαχειριστική αρχή και την αρχή πιστοποίησης τα πορίσματά της για τις αδυναμίες των συστημάτων και τις παρατυπίες στην πραγματοποίηση των δαπανών. Για την περίοδο 2007-13 έχουν

Υπηρεσίες στην κοινότητα: απογευματινό κέντρο για παιδιά του δημοτικού, Lastenkaari, Φινλανδία

Φινλανδία

Διατεθέντα κεφάλαια 2007-13

Σύνολο: 1,7 δισ. €

Περιφερειακή

Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση: 1,6 δισ. €

Ευρωπαϊκή Εδαφική

Συνεργασία: 120 εκατ. €

Τομείς επικέντρωσης των προγραμμάτων

Προώθηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας: στήριξη της καινοτομίας: δικτύωση και ενίσχυση των μηχανισμών γνώσης: ικανότητες: απασχόληση: απασχόληση και επιχειρηματικότητα, βελτίωση της περιφερειακής προσβασιμότητας: περιβάλλον

Στόχοι

Δημιουργία νέων επιχειρήσεων και θέσεων εργασίας για την αύξηση της απασχόλησης
Ανάπτυξη της περιφερειακής οικονομίας
Αύξηση της παραγωγικότητας, της ανταγωνιστικότητας και των εξαγωγών των επιχειρήσεων
Ανύψωση του επιπέδου εκπαίδευσης
Αύξηση των δαπανών για έρευνα και ανάπτυξη στο 4 % του ΑΕγχΠ έως το 2010

αυξηθεί οι ευθύνες των εθνικών φορέων ελέγχου. Πρώτον, πρέπει να γνωμοδοτούν για τη συμμόρφωση του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου. Δεύτερον, για κάθε πρόγραμμα πρέπει να ορίζεται αρχή ελέγχου που θα αναλαμβάνει την επίσημη ευθύνη για τα ελεγκτικά καθήκοντα. Πρέπει να υποβάλλει στρατηγική ελέγχου εντός εννέα μηνών από την έγκριση του προγράμματος και να εκδίδει ετήσια γνωμοδότηση ελέγχου για τη λειτουργία των συστημάτων. Πρέπει επίσης να επανεξετάζει όλη την ελεγκτική εργασία στο τέλος της προγραμματικής περιόδου. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ελέγχει αυστηρά αυτές τις δηλώσεις.

Οι ελεγκτικές υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ασκούν εποπτικούς ελέγχους, κυρίως ελέγχοντας τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου των κρατών μελών και περιφερειών, περιλαμβανομένων ελέγχων των συναλλαγών στο επίπεδο των δικαιούχων και ελέγχου της ροής των κεφαλαίων προς τα κράτη μέλη. Διενεργούνται επίσης θεματικοί έλεγχοι και, όταν διαπιστώνονται σοβαρές αδυναμίες των συστημάτων, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη αποφασίζουν την εφαρμογή σχεδίων δράσης για την εξάλειψή τους.

Εάν ένα κράτος μέλος δεν λάβει εγκαίρως διορθωτικά μέτρα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορεί να διακόψει ή να αναστείλει τις πλη-

ρωμές και να εφαρμόσει δημοσιονομικές διορθώσεις για την ανάκτηση προηγούμενων πληρωμών οι οποίες επηρεάστηκαν από τις αδυναμίες του συστήματος. Οι δημοσιονομικές διορθώσεις εφαρμόζονται άπαξ για όλες τις επίμαχες πληρωμές.

Για την περίοδο 2007-13, η Επιτροπή ενέκρινε σχέδιο δράσης για την περαιτέρω ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων φυσικού και δημοσιονομικού ελέγχου σε ευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Αυτό το σχέδιο επιφέρει βελτιώσεις στο συντονισμό των ελέγχων και το επίπεδο της ανταλλαγής των αποτελεσμάτων του ελέγχου μεταξύ των ελεγκτικών αρχών των κρατών μελών και της Επιτροπής, καθώς και τη διάδοση οδηγιών και ορθών πρακτικών.

Η Επιτροπή εφαρμόζει επίσης διορθώσεις για μεμονωμένα σφάλματα που διαπιστώνει από μόνη της ή από τους ελέγχους του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Παρέχεται στα κράτη μέλη η δυνατότητα να αντικρούσουν τις προταθείσες δημοσιονομικές διορθώσεις και να αντικαταστήσουν τη διορθωθείσα δαπάνη με άλλη επιλέξιμη δαπάνη για να αποφευχθεί η καθαρή μείωση της χρηματοδότησης του σχετικού προγράμματος.

Διάσωση της πολιτιστικής κληρονομιάς στην Αθήνα, Ελλάδα

Ελλάδα

Διατεθέντα κεφάλαια 2007-13

Σύνολο: 20,4 δισ. €

Σύγκλιση: 19,6 δισ. €

Περιφερειακή

Ανταγωνιστικότητα και

Απασχόληση: 635 εκατ. €

Ευρωπαϊκή Εδαφική

Συνεργασία: 210 εκατ. €

Τομείς επικέντρωσης των προγραμμάτων

Αύξηση της

ανταγωνιστικότητας·

βελτίωση της

προσβασιμότητας· επίτευξη

της ψηφιακής σύγκλισης·

στήριξη της ανάπτυξης του

ανθρώπινου δυναμικού·

εκπαίδευση και διά βίου

μάθηση

Στόχοι

Αύξηση του ΑΕγχΠ κατά

3,5 % περίπου και δημιουργία

95.000 νέων θέσεων εργασίας

μέχρι το 2015

Αύξηση των δαπανών για Ε&Α

στο 1,5 % του ΑΕγχΠ (από

0,6 % σήμερα)

Η εξιστόρηση των πραγμάτων: το δικαίωμά σας να γνωρίζετε

Η ενημέρωση και δημοσιότητα για τις δραστηριότητες που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής της ΕΕ έχουν καθοριστική σημασία για την ενημέρωση του κοινού και για τη διαφάνεια των προγραμμάτων.

Η «εξιστόρηση των πραγμάτων» που αφορά τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής σημαίνει στην πράξη ότι υπάρχει συντονισμός των εκδόσεων, δικτυακών τόπων και βάσεων δεδομένων για τις βέλτιστες πρακτικές και άλλους πόρους ανάμεσα στις αρχές της ΕΕ και τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες, με στόχο να διασφαλιστεί η άριστη πρόσβαση στις σχετικές πληροφορίες. Οι εθνικές αρχές είναι κατ'εξοχήν υπεύθυνες να ενημερώνουν τους πολίτες τους για τις δραστηριότητες οι οποίες συγχρηματοδοτούνται από την ΕΕ.

Η έμφαση στη σωστή ενημέρωση και επικοινωνία σε όλα τα επίπεδα χρηματοδότησης θα ενισχυθεί την περίοδο 2007-13. Τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες έχουν υποχρέωση να παρέχουν πληροφορίες για τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα και να δημοσιοποιούν όλους τους τελικούς δικαιούχους, τα έργα και τα χορηγούμενα ποσά.

Οι κανόνες της ΕΕ ορίζουν ότι:

- n Πρέπει να υπάρχει ένα σχέδιο επικοινωνίας για κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα, το οποίο περιλαμβάνει μια στρατηγική, τον καθορισμό των ομάδων στόχου, τα σχεδιαζόμενα μέτρα ενημέρωσης και επικοινωνίας και ενδεικτικό προϋπολογισμό. Οι αρχές πρέπει να ορίζουν τις αρμόδιες υπηρεσίες για το σχεδιασμό και για την αξιολόγησή του.
- n Έχουν καθοριστεί ελάχιστες απαιτήσεις όσον αφορά την ενημέρωση του κοινού από τις διαχειριστικές αρχές και τους τελικούς δικαιούχους. Οι απαιτήσεις αυτές αφορούν, παραδείγματος χάριν, μια μεγάλη δραστηριότητα ενημέρωσης κατά την έναρξη της εφαρμογής ενός προγράμματος και κάθε έτος κατά τη διάρκεια της υλοποίησής του· τη δημοσίευση ενός καταλόγου τελικών δικαιούχων από τη διαχειριστική αρχή· την τοποθέτηση ενημερωτικών πινάκων και αναμνηστικών πινακίδων στο σημείο υλοποίησης των έργων.
- n Πρέπει να υπάρχει δικτύωση μεταξύ των κρατών μελών και των περιφερειών για τις δραστηριότητες ενημέρωσης και επικοινωνίας, έτσι ώστε να υπάρξει μεγαλύτερη ενσωμάτωση και διάδοση βέλτιστων πρακτικών.

Η ενημέρωση και η επικοινωνία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της πολιτικής για τη συνοχή και συμβάλλουν στη βελτίωση της ποιότητας των προγραμμάτων και των έργων στην πράξη. Αυτό υλοποιείται από τις εθνικές και περιφερειακές αρχές, τους τελικούς δικαιούχους και τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Έχει επίσης σημασία η αξιολόγηση και παρακολούθηση των στρατηγικών πληροφόρησης και επικοινωνίας και του τρόπου που αυτές συνδέονται με τους γενικούς στόχους των επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Οι υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ενημερώνουν το ευρύ κοινό για τον τρόπο λειτουργίας των Ταμείων σε κάθε κράτος μέλος, μέσα από δημοσιεύσεις, από το Διαδίκτυο, με οπτικοακουστικά μέσα και τη διοργάνωση

διασκέψεων. Αυτά τα μέσα, που είναι διαθέσιμα σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ, έχουν στόχο να γνωρίσουν οι πολίτες καλύτερα την επίπτωση της δράσης των Ταμείων και να εξασφαλίσουν την ευρεία διάδοση της σωστής πληροφόρησης.

Η Επιτροπή επίσης συντονίζει ένα δίκτυο υπαλλήλων υπεύθυνων για την επικοινωνία και από τα 27 κράτη μέλη, για να φέρει σε επαφή τους υπεύθυνους για την προβολή των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής της ΕΕ. Στόχος είναι η ανταλλαγή εμπειρίας και βέλτιστων πρακτικών, η εξεύρεση τρόπων να βελτιωθεί η ποιότητα των δραστηριοτήτων επικοινωνίας και η σύνδεση με τα υπάρχοντα εθνικά δίκτυα.

Στην υπηρεσία σας

Εάν επιθυμείτε να γνωρίσετε περισσότερα για τους τρόπους με τους οποίους η Ευρωπαϊκή Ένωση ενισχύει τις περιφέρειες, πόσα χρήματα διαθέτει και για ποια έργα στην περιφέρειά σας ή εάν αναζητείτε ειδήσεις, εκδόσεις, παρουσιάσεις σε PowerPoint, φωτογραφίες ή βίντεο, παρακαλούμε να επισκεφθείτε το **δικτυακό τόπο** της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής:

http://ec.europa.eu/regional_policy

Εάν θέλετε να υποβάλετε κάποια ερώτηση ή επιθυμείτε να λάβετε τις **δημοσιεύσεις μας**, παρακαλούμε στείλτε μας ηλεκτρονικό μήνυμα:

regio-info@ec.europa.eu

Τέλος, η Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής διαθέτει **κέντρο ενημέρωσης και επισκεπτών** το οποίο είναι ανοικτό για ατομικές ή ομαδικές επισκέψεις από Δευτέρα έως Παρασκευή (9:30-12:30 και 14:00-17:00).

European Commission, Regional Policy DG
Avenue de Tervuren/Tervurenlaan 41
B-1049 Bruxelles/Brussels
τηλ.: +32 (0)2 296 06 34
φαξ: +32 (0)2 296 60 03

Γλωσσάριο

Ταμείο Συνοχής: εφαρμοζόμενο στα κράτη μέλη με ακαθάριστο εθνικό εισόδημα κατώτερο του 90 % του κοινοτικού μέσου όρου, το Ταμείο Συνοχής συγχρηματοδοτεί έργα στον τομέα των μεταφορών και του περιβάλλοντος, περιλαμβανομένων των Διευρωπαϊκών Δικτύων (ΔΕΔ), της ενεργειακής απόδοσης και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Για την περίοδο 2007-13, θα διατεθεί ποσό 69,6 δισ. € για το Ταμείο Συνοχής στο πλαίσιο των προγραμμάτων που διαχειρίζονται τα κράτη μέλη.

Στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές της Κοινότητας για τη συνοχή: παρέχουν το πλαίσιο για τις παρεμβάσεις των Διαρθρωτικών Ταμείων.

ΕΤΠΑ (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης): μαζί με το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο είναι ένα από τα τρία χρηματοδοτικά όργανα της πολιτικής της ΕΕ για τη συνοχή και η κύρια πηγή χρηματοδότησης για την ανάπτυξη του ενδογενούς δυναμικού των περιφερειών. Το ΕΤΠΑ, που δημιουργήθηκε το 1975, μπορεί να συμβάλει στη χρηματοδότηση παραγωγικών επενδύσεων, της επιχειρηματικότητας, των υποδομών μεταφορών και περιβάλλοντος, της έρευνας και τεχνολογίας, της καινοτομίας, της κοινωνίας της πληροφορίας, της αειφόρου ανάπτυξης καθώς και άλλων δραστηριοτήτων.

ΕΚΤ (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο): δημιουργήθηκε το 1957 και είναι ένα από τα τρία μέσα συνοχής της ΕΕ και η βασική πηγή χρηματοδοτικής ενίσχυσης για την ανάπτυξη της απασχολησιμότητας και των ανθρώπινων πόρων.

ΑΕγχΠ (Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν): η οικονομική αξία όλων των αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται σε μια συγκεκριμένη περιοχή σε ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Ισούται με το άθροισμα της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας των οικονομικών δραστηριοτήτων σε μια περιοχή και των φόρων, αφαιρουμένων όλων των επιχορηγήσεων. Κατά τη σύγκριση των περιφερειών της ΕΕ, το ΑΕγχΠ εκφράζεται συνήθως ως ποσοστό του μέσου όρου της ΕΕ (μέσος όρος = 100 %). Η έκφραση του κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ σε ισοτιμίες αγοραστικής δύναμης (PPP) επιτρέπει τη σύγκριση διαφορετικών τιμών μεταξύ των κρατών μελών.

NUTS (ονοματολογία εδαφικών ενοτήτων για τις στατιστικές): Το σύστημα ταξινόμησης που χρησιμοποιεί η ΕΕ για τη συλλογή στατιστικών σε περιφερειακό επίπεδο. Όλες οι περιφέρειες της ΕΕ ταξινομούνται σε τρία επίπεδα NUTS. Σήμερα υπάρχουν 268 περιφέρειες NUTS 2 στην ΕΕ-27. Το επίπεδο 2 χρησιμοποιείται για τον ορισμό των περιοχών που είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

ΕΣΠΑ (Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς): κατά τον προγραμματισμό των παρεμβάσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής για την περίοδο 2007-13 τα κράτη μέλη οφείλουν να υποβάλουν ένα ΕΣΠΑ, το οποίο εγγυάται ότι οι παρεμβάσεις είναι σύμφωνες με τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για τη συνοχή.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα: είναι ένα έγγραφο που ορίζει την αναπτυξιακή στρατηγική ενός κράτους μέλους ή μιας περιφέρειας, με ένα συνεκτικό σύνολο προτεραιοτήτων που πρέπει να υλοποιηθούν με την ενίσχυση ενός από τα χρηματοδοτικά μέσα των Διαρθρωτικών Ταμείων ή του Ταμείου Συνοχής. Υποβάλλεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Εργαζόμαστε για τις περιφέρειες

Η πολιτική συνοχής της ΕΕ εφαρμόζει στην πράξη την αρχή της αλληλεγγύης στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής μέσω της άμβλυνσης των αναπτυξιακών ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών είναι θεμελιώδης στόχος της ΕΕ που κατοχυρώνεται από τη Συνθήκη. Αν και οι επενδύσεις στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής επικεντρώνονται στις φτωχότερες περιφέρειες της ΕΕ, προκειμένου να καλύψουν την απόσταση που τις χωρίζει από τις πλούσιες περιοχές, ο αντίκτυπός τους είναι θετικός στο σύνολο των περιφερειών και των κατοίκων τους, χάρη στην προαγωγή της ανταγωνιστικότητας και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης σε όλη την ΕΕ. Το παρόν φυλλάδιο παρουσιάζει τη λειτουργία της πολιτικής συνοχής, τους στόχους της και τις διαθέσιμες πηγές πληροφόρησης.

Inforegio

Συμβουλευτείτε τον δικτυακό τόπο Inforegio για να αποκτήσετε μια συνολική εικόνα της ευρωπαϊκής περιφερειακής πολιτικής της ΕΕ.

**http://ec.europa.eu/regional_policy
regio-info@ec.europa.eu**

